

**STUDIU DE OPORTUNITATE
PRIVIND GESTIUNEA
SERVICIULUI PUBLIC DE
ALIMENTARE CU ENERGIE
TERMICĂ ÎN SISTEM
CENTRALIZAT DIN MUNICIPIUL
ARAD**

CUPRINS

CUPRINS.....	2
DEFINIȚII ȘI ABREVIERI	4
1. Introducere	5
2. Serviciul public de alimentare cu energie termică.....	6
3. Operatorii economici din domeniu	8
4. Cadrul legal.....	9
4.1 Legislația aplicabilă în domeniul energiei termice.....	11
4.2 Autoritățile de reglementare.....	14
□ Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei	14
4.3 Licențele acordate operatorilor din sectorul energiei termice.....	14
4.4 Gestiunea serviciului public de alimentare cu energie termică	15
4.4.1 Gestiunea directă.....	16
4.4.2 Gestiunea delegată.....	17
5. Producerea energiei termice.....	18
6. Transportul, distribuția și furnizarea de energie termică.....	19
7. Situația actuală a SACET Arad.....	20
8. Durata contractelor de delegare a serviciului de alimentare cu energie termică.....	23
9. Prețurile și tarifele practicate pentru producerea, transportul și distribuția energiei termice, în funcție de tipul de consumatori.....	26
10. Compensațiile / subvențiile acordate operatorilor economici	28
14. Analiza multicriterială pentru stabilirea modalității optime de gestiune, opțiuni posibile: descrierea cadrului legal pentru fiecare opțiune în parte, a procedurilor de urmat, fluxul financiar, analiza SWOT, alte elemente relevante în prezentarea opțiunilor.....	43

a. Opțiuni	43
Opțiunea 1. Serviciu public de interes local.....	44
Opțiunea 2. Societate nouă reglementată de Legea nr. 31/1990.....	48
Opțiunea 3 Societate reglementată de Legea nr. 31/1990 (Operatorul actual- SC. CET Hidrocarburi Arad SA-).	53
Opțiunea 4 Contract de concesiune cf. Legii 100/2016.....	58
Opțiunea 5 Societate reglementată de Legea nr. 31/1990 (Operatorul actual- SC. CET Hidrocarburi Arad SA) pentru producerea energiei termice și Serviciu public de interes local – pentru transportul, distribuția și furnizarea energiei termice.....	63
b. Analiza multicriterială	68
15. Analiza de risc pentru stabilirea soluției optime de gestiune a serviciului de alimentare cu energie termică în Municipiul Arad.....	71
a. Prezentarea riscurilor	71
b. Analiza de risc	72
16. Identificarea soluției optime de gestiune și justificarea alegerii procedurii de atribuire	75

DEFINIȚII ȘI ABREVIERI

AGA	Adunarea Generală a Acționarilor
ANRE	Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei
ANRSC	Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice
CAE	Cazane energetice de abur
CAF	Cazan de apa fierbinte
CET	Centrala electrica de termoficare
CLU	Combustibil cu lichid ușor
CO ₂	Dioxid de carbon
SC HIDROCARBURI SA	SC. CET Hidrocarburi Arad SA ARAD
CT	Centrale termice
EED	Directiva privind Eficienta Energetica
ETS	Directiva schemei de comercializare a emisiilor
Gcal	Gigacalorie
GES	Gaze cu efect de seră
HCL	Hotărâri de Consiliu Local
IMA	Instalație mare de ardere
MDRAP	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
MT	Module termice sau Motor Termic
MW	Mega Watt
MWh	Mega Watt oră
NO _x	Oxizi de azot
PMA	Primăria Municipiului ARAD
POIM	Programul Operațional Infrastructura Mare
POR	Program Operațional Regional
PT	Puncte termice
RES	Surse regenerabile de energie
ROF	Regulament de organizare și funcționare
SACET	Sistem de alimentare centralizat cu energie termica
SPAET	Serviciul public de alimentarea cu energie termica în sistem centralizat
SWOT	Analiza punctelor forte, slabe, oportunităților și riscurilor
TA	Turbina cu abur
UIP	Unitatea de Implementare a Proiectelor
UMP	Unitatea de Management a Proiectelor
VLE	Valori maxim admise

1. Introducere

Scopul prezentului studiu de oportunitate este stabilirea modalității optime de gestiune a serviciului public de alimentare cu energie termică produsă în mod centralizat (producere, transport, distribuție și furnizare) la nivelul Municipiului ARAD.

Serviciul public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat se realizează prin intermediul infrastructurii tehnico-edilitare, care formează Sistemul de alimentare centralizată cu energie termică al municipiului Arad.

La momentul actual SC. CET Hidrocarburi Arad SA SC CET HIDROCARBURI SA este operatorul întregului sistem centralizat de alimentare cu căldură din Municipiul Arad - producere, transport, distribuție și furnizare în conformitate cu prevederile Legii nr. 325/2006 a serviciului public de alimentare cu energie termică.

Consiliul Local al Municipiului Arad, prin Hotărârea nr. 5/2023, a aprobat Studiul de oportunitate, modalitatea de gestiune a serviciului public de alimentare cu energie termică din municipiul Arad, iar prin HCLM nr.423/2023 s-a aprobat Regulamentul Serviciului public de alimentare cu energie termică a Municipiului Arad, Caietul de sarcini, precum și încheierea contractului de delegare a gestiunii serviciului.

Ulterior, în data de 12.09.2023, a fost încheiat cu SC. CET Hidrocarburi Arad SA SC CET HIDROCARBURI SA Contractul de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu energie termică în Municipiul Arad nr. 73837/12.09.2023 cu o durată de 5 ani pentru prestarea asigurarea energiei termice, energiei termice în cogenerare și pentru prestarea serviciului de transport, distribuție și furnizare a energiei termice în sistem centralizat.

În prezent eficiența globală a sistemului de producere, transport și distribuție este scăzută din cauza valorilor ridicate ale pierderilor reale din SACET cauzate de vechimea rețelelor termice, precum și de exploatarea și întreținerea necorespunzătoare de către operatorul serviciului. Toate acestea au condus atât la creșterea pierderilor masice de agent termic sub formă de apă fierbinte/apă caldă, dar mai ales la o creștere accentuată prin transfer termic.

Situația financiară a Companiei Locale de Termoficare SC CET HIDROCARBURI SA Arad, a fost critică timp de mai mulți ani, societatea acumulând restanțe și datorii semnificative. Printre altele, pierderile mari pe rețea, creșterea abruptă a prețului gazelor naturale și a certificatelor de carbon, au condus SC. CET Hidrocarburi SA Arad la generarea de pierderi financiare care au fost susținute din bugetul local.

Având în vedere că axele de finanțare investiționale sunt direcționate în special spre UAT-uri ca furnizori de servicii publice pentru populație și faptul că unele axe de finanțare prevăd ca și condiție de accesare a fondurilor de modernizare/retehnologizare a sistemului de transport și distribuție ca, activitatea de producere a energiei termice să fie separată de activitatea de transport și distribuție condiții ce duc la observația că SC. CET Hidrocarburi Arad SA SC CET HIDROCARBURI SA nu are nici o posibilitate de a atrage finanțare și de a realiza investițiile necesare pentru creșterea performanței sistemului centralizat de termoficare din fonduri europene sau naționale. Entitatea care

poate face investiții în SACET, cu sau fără atragerea unor finanțări din fonduri europene sau naționale, este Consiliul Local al Municipiului Arad.

Luând în considerare intenția Municipiului Arad de a furniza în continuare serviciul public de alimentare cu energie termică în condiții de eficiență energetică și financiară, precum și faptul că activitatea operatorului SC. CET HIDROCARBURI SA ar fi nesustenabilă financiar fără susținerea Consiliului Local Municipal și ca urmare nu poate dispune de finanțări nerambursabile care să permită realizarea unor astfel investițiile necesare pentru creșterea performanței sistemului centralizat de termoficare. Prin urmare considerăm că este necesară întocmirea prezentului Studiu de oportunitate în vederea stabilirii modalității optime de gestiune a serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat.

Pentru identificarea modalității optime de gestiune vor fi analizate următoarele:

- identificarea serviciului și a sistemului de alimentare cu energie termică;
- situația actuală a SACET Arad;
- situația financiară actuală a sistemului de încălzire;
- prețurile și tarifele practicate pentru producerea, transportul și distribuția energiei termice;
- investițiile considerate necesare, precum și sursele posibile de finanțare;
- analiza multicriterială pentru stabilirea modalității optime de gestiune;
- analiza de risc pentru stabilirea soluției optime de gestiune;
- identificarea soluției optime de gestiune.

2. Serviciul public de alimentare cu energie termică

Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, stabilește cadrul juridic și instituțional unitar, obiectivele, competențele, atribuțiile și instrumentele specifice necesare înființării, organizării, gestionării, finanțării, exploatării, monitorizării și controlului furnizării/prestării reglementate a serviciilor comunitare de utilități publice.

În înțelesul legii, serviciile comunitare de utilități publice sunt definite ca totalitatea activităților reglementate prin această lege și prin legi speciale, care asigură satisfacerea nevoilor esențiale de utilitate și interes public general cu caracter social ale colectivităților locale.

Serviciul de alimentare cu energie termică face obiectul unor obligații specifice de serviciu public în scopul asigurării unui nivel ridicat al calității siguranței și accesibilității, egalității de tratament, promovării accesului universal și a drepturilor utilizatorilor, având următoarele particularități comune serviciilor de utilități publice:

- a) au caracter economico-social;
- b) răspund unor cerințe și necesități de interes și utilitate publică;
- c) au caracter tehnico-edilitar;
- d) au caracter permanent și regim de funcționare continuu;
- e) regimul de funcționare poate avea caracteristici de monopol;
- f) presupun existența unei infrastructuri tehnico-edilitare adecvate;
- g) aria de acoperire are dimensiuni locale: comunale, orășenești, municipale sau județene;

- h) sunt în responsabilitatea autorităților administrației publice locale;
- i) sunt organizate pe principii economice și de eficiență în condiții care să le permită să îndeplinească misiunile și obligațiile specifice de serviciu public;
- j) modalitatea de gestiune este stabilită prin hotărâri ale autorităților deliberative ale administrației publice locale;
- k) sunt furnizate/prestate pe baza principiului „beneficiarul plătește”;
- l) recuperarea costurilor de exploatare și de investiție se face prin prețuri și tarife sau taxe și, după caz, din alocații bugetare. Măsura poate implica elemente de natura ajutorului de stat, situație în care autoritățile administrației publice locale solicită avizul Consiliului Concurenței.

Astfel, serviciul public de alimentare cu energie termică este supus regimului juridic al serviciilor economice de interes general și trebuie să îndeplinească următoarele cerințe fundamentale:

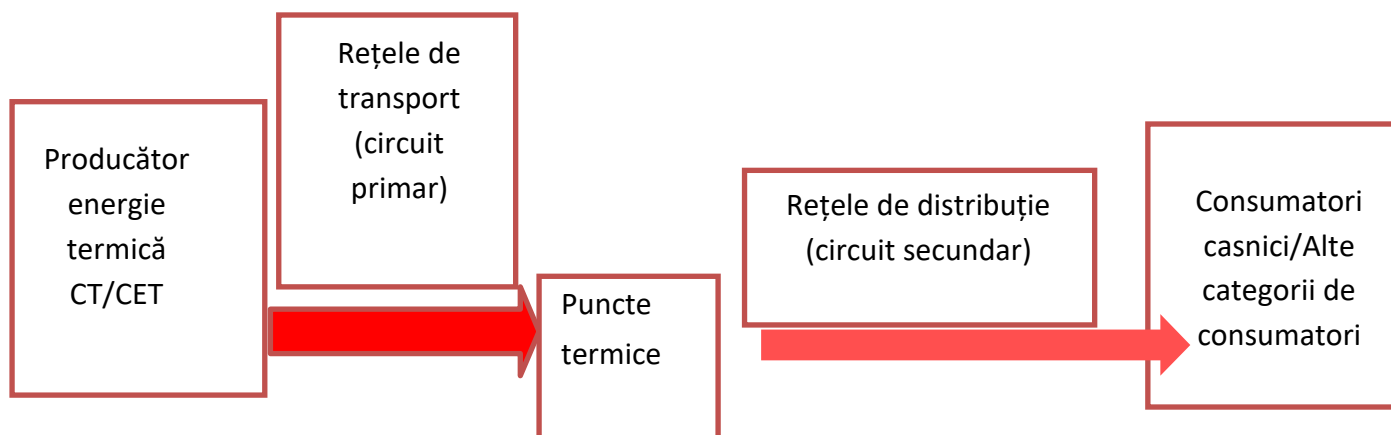
- continuitate din punct de vedere calitativ și cantitativ;
- adaptabilitate la cerințele consumatorilor;
- accesibilitate egală și nediscriminatorie la serviciul public;
- transparență decizională și protecția consumatorilor.

Serviciul public de alimentare cu energie termică cuprinde totalitatea activităților privind producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei termice desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale sub conducerea, coordonarea și responsabilitatea autorităților administrației publice locale, în scopul asigurării energiei termice necesare încălzirii și preparării apei calde de consum pentru populație, instituții publice, obiective social-culturale și operatori economici.

Potrivit reglementărilor în vigoare, serviciul public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat se realizează prin intermediul infrastructurii tehnico-edilitare specifice, aparținând domeniului public sau privat al autorității administrației publice locale, care formează Sistemul de alimentare centralizată cu energie termică al localității.

Sistemul de alimentare centralizată cu energie termică (SACET) reprezintă ansamblul bunurilor mobile și imobile, dobândite potrivit legii, constând în terenuri, clădiri, construcții și instalații tehnologice, echipamente și dotări funcționale, destinate producerii, transportului și distribuției energiei termice, prin rețele termice, pentru cel puțin 2 utilizatori.

Fig. 1 Schema SACET

SACET este alcătuit dintr-un ansamblu tehnologic și funcțional unitar constând din construcții, instalații, echipamente, dotări specifice și mijloace de măsurare destinat producerii, transportului, distribuției și furnizării energiei termice pe teritoriul localităților, care cuprinde:

- centrale termice sau centrale electrice de termoficare;
- rețele de transport;
- puncte termice/stații termice;
- rețele de distribuție;
- construcții și instalații auxiliare;
- bransamente, până la punctele de delimitare/separare a instalațiilor;
- sisteme de măsură, control și automatizare.

Centrala termică (CT) reprezintă ansamblul de instalații, construcții și echipamente necesare pentru conversia unei forme de energie în energie termică. **Centralele termice produc numai energie termică** care se pretează la alimentarea centralizată, la mari distanțe, folosind ca agent termic apă fierbinte/apă caldă.

Centrala electrică de termoficare (CET) sau centrala de cogenerare reprezintă ansamblul de instalații, construcții și echipamente necesare pentru producerea energiei electrice și energiei termice, în cogenerare.

Rețelele de transport reprezintă ansamblul de conducte destinat transportului energiei termice în regim continuu, de la producător sau rețelele de transport către utilizatori.

Punctele termice (PT) / Stațiile termice reprezintă ansamblul instalațiilor prin care se realizează transformarea și/sau adaptarea parametrilor agentului termic la necesitățile consumului unuia sau mai multor utilizatori.

Rețelele de distribuție reprezintă ansamblul de conducte destinat transportului energiei termice în regim continuu, de la instalațiile de distribuție sau rețeaua de transport către utilizatori.

Branșamentele termice reprezintă legătura fizică dintre o rețea termică și instalațiile proprii ale unui utilizator.

Utilizatorul de energie termică reprezintă unul sau mai mulți consumatori de energie termică, beneficiar al serviciului public de alimentare cu energie termică; în cazul condominiilor, prin utilizator se înțelege toți consumatorii din condominiul respectiv.

3. Operatorii economici din domeniu

În conformitate cu reglementările în vigoare, producătorul de energie termică este operatorul, titular de licență pentru producerea energiei termice.

În funcție de tipul de centrale utilizate pentru producerea energiei termice, producătorii de energie termică pot fi împărțiți astfel:

- producători care utilizează centrale termice (cazane de abur și cazane de apă fierbinte);
- producători care utilizează centrale electrice de termoficare (cogenerare).

Conform definiției din Legea serviciului public de alimentare cu energie termică, **operatorul serviciului public** poate fi orice persoană juridică de drept public sau de drept privat cu capital public, privat sau mixt, care asigură nemijlocit furnizarea/prestarea, în condițiile reglementărilor în vigoare, a serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat.

Transportul energiei termice reprezintă activitatea de transmitere a energiei termice de la producători la rețelele termice de distribuție sau la utilizatorii racordați direct la rețelele termice de transport.

Distribuția energiei termice reprezintă activitatea de transmitere a energiei termice de la producător sau rețeaua de transport către utilizator realizată prin utilizarea rețelelor termice de distribuție, inclusiv transformarea parametrilor agentului termic în puncte/stații termice.

Furnizarea energiei termice este activitatea de comercializare a energiei termice realizată pe baze contractuale, respectând prevederile contractului-cadru.

4. Cadrul legal

În asigurarea serviciului public de alimentare cu energie termică autoritățile administrației publice locale au, în principal, următoarele atribuții:

- a) asigurarea continuității serviciului public de alimentare cu energie termică la nivelul unităților administrativ-teritoriale, în condițiile legii;
- b) elaborarea anuală a programului propriu în domeniul energiei termice, corelat cu programul propriu de eficiență energetică și aprobat prin hotărâre a consiliului local, județean sau a Consiliului General al Municipiului București ori a asociației de dezvoltare comunitară, după caz;
- c) înființarea unui compartiment energetic în cadrul aparatului propriu, în condițiile legii;
- d) aprobarea, în condițiile legii, în termen de maximum 30 de zile, a prețului local în urma stabilirii, ajustării sau modificării prețurilor și tarifelor pentru plata serviciului public de alimentare în sistem centralizat propuse de operatori, cu respectarea normelor metodologice/procedurilor elaborate și aprobate de autoritatea de reglementare competentă;
- e) aprobarea, în condițiile legii, a prețului local pentru populație;
- f) aprobarea programului de dezvoltare, modernizare și contorizare a SACET, care trebuie să cuprindă atât surse de finanțare, cât și termen de finalizare, pe baza datelor furnizate de operatorii serviciului;
- g) asigurarea condițiilor și întocmirea studiilor privind evaluarea potențialului local al resurselor regenerabile de energie și al studiilor de fezabilitate privind valorificarea acestui potențial;
- h) exercitarea controlului serviciului public de alimentare cu energie termică, în condițiile legii;
- i) stabilirea zonelor unitare de încălzire, în vederea utilizării optime a resurselor de energie și cu respectarea normelor de protecție a mediului și sănătății populației, privind integritatea și siguranța în funcționare a instalațiilor și echipamentelor și privind obligația factorilor responsabili pentru asigurarea sănătății publice, pe baza studiilor de fezabilitate aprobate prin hotărâre a consiliului local, a consiliului județean sau a Consiliului General al Municipiului București ori a asociației de dezvoltare comunitară, după caz, precum și controlul respectării acestora;
- j) urmărește instituirea de către operatorul serviciului a zonelor de protecție și siguranță a SACET, în condițiile legii;
- k) urmărește elaborarea, aprobarea și respectarea programului de contorizare la nivelul brașamentului termic al utilizatorilor de energie termică racordați la SACET, precum și a

programului pentru asigurarea individualizării consumului de energie termică în vederea repartizării acestuia și facturării individuale;

l) solicită asociațiilor de proprietari/locatari situația instalării sistemelor tehnice de stabilire a consumurilor individuale de energie termică în scopul individualizării consumurilor de energie pentru încălzire/răcire și apă caldă la nivelul fiecărui apartament sau spațiu cu altă destinație decât cea de locuință, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (5) din Legea nr. 121/2014 privind eficiența energetică, cu modificările și completările ulterioare;

m) realizarea setului de date spațiale în conformitate cu prevederile Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

n) aprobarea documentației de atribuire, care va include obligatoriu proiectul contractului de delegare a gestiunii ce urmează a fi atribuit și anexele obligatorii la acesta - în cazul gestiunii delegate;

o) aprobarea modificării contractelor de delegare a gestiunii;

p) elaborarea regulamentului serviciului public de alimentare cu energie termică, caietelor de sarcini și contractelor de furnizare/prestare în baza regulamentelor-cadru, caietelor de sarcini-cadru și contractelor-cadru de furnizare/prestare emise de autoritatea de reglementare competentă;

q) stabilește, dacă este cazul, în sarcina operatorului obligațiile de serviciu public și compensațiile pentru obligațiile de serviciu public.

Proiectele de modernizare și dezvoltare urbană, precum și de modernizare și dezvoltare a SACET iau în considerare studiile de fezabilitate ce includ analize comparative cost-beneficiu, conform prevederilor Legii nr. 121/2014, cu modificările și completările ulterioare, pentru evaluarea soluțiilor de alimentare cu energie termică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență și/sau prin valorificarea resurselor regenerabile locale, în conformitate cu normele de protecție a mediului și sănătății populației, privind integritatea și siguranța în funcționare a instalațiilor și echipamentelor și siguranța în construcții, în condiții de eficiență energetică.

Modelele de gestiune a sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică de către autoritățile administrației publice locale sunt următoarele:

- Gestiune directă de către autoritatea locală;
- Gestiune directă prin intermediul unui operator deținut integral de autoritatea locală;
- Gestiune delegată către un operator public-privat sau integral privat;
- Parteneriat public-privat (modernizarea surselor de producere a energiei termice și/sau a rețelelor termice de transport și distribuție a energiei termice).

4.1 Legislația aplicabilă în domeniul energiei termice

Principalele acte normative ce guvernează organizarea și funcționarea sistemelor și serviciilor publice centralizate de alimentare cu energie termică în România sunt Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare (în continuare „Legea 51/2006”), Legea serviciului public de alimentare cu energie termică nr. 325/2006, cu modificările ulterioare (în continuare „Legea 325/2006”), Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare (în continuare „Legea 123/2012”) și Legea eficienței energetice nr. 121/2014, cu modificările și completările ulterioare (în continuare „Legea 121/2014”).

- **Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006** - stabilește cadrul juridic și instituțional unitar, obiectivele, competențele, atribuțiile și instrumentele specific necesare înființării, organizării, gestionării, finanțării, exploatării, monitorizării și controlului funcționării serviciilor comunitare de utilități publice. Potrivit acestei legi, autoritățile de reglementare competente în domeniu sunt: Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (în continuare ANRSC), Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (în continuare ANRE) și autoritățile administrației publice locale, după caz.
- **Legea serviciului public de alimentare cu energie termică nr. 325/2006** - reglementează desfășurarea activităților specifice serviciilor publice de alimentare cu energie termică în sistem centralizat și prepararea apei calde de consum, respectiv producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei termice în sistem centralizat, în condiții de eficiență și la standarde de calitate, în vederea utilizării optime a resurselor de energie și cu respectarea normelor de protecție a mediului, sănătății populației și dezvoltării durabile.
- **Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012** - stabilește cadrul de reglementare pentru desfășurarea activităților în sectorul energiei electrice și al energiei termice produse în cogenerare, în vederea utilizării optime a resurselor primare de energie și a atingerii obiectivelor de securitate energetică, competitivitate și dezvoltare durabilă în condiții de accesibilitate, disponibilitate și suportabilitate a prețurilor și cu respectarea normelor de siguranță, calitate și protecție a mediului.
- **Legea eficienței energetice nr. 121/2014**, prin care s-a transpus în legislația națională Directiva 2012/27/UE privind eficiența energetică - impune promovarea eficienței energetice în ceea ce privește serviciile de încălzire și răcire.

Aceste acte normative reglementează condițiile generale de producere, transport, distribuție și furnizare de energie termică în sistem centralizat ca serviciu comunitar de utilitate publică, organizat la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor și județelor, indiferent de mărimea acestora.

Cadrul general este completat de o serie de acte normative cu relevanță în domeniul alimentării cu energie termică:

- Legea nr. 372/2005 privind performanța energetică a clădirilor;
- O.G. nr. 36/2006 privind instituirea prețurilor locale de referință pentru energia termică furnizată populației prin sisteme centralizate;
- H.G. nr. 219/2007 privind promovarea cogenerării bazate pe cererea de energie termică utilă - stabilește cadrul legal necesar promovării și dezvoltării cogenerării de înaltă eficiență a energiei termice și a energiei electrice, bazată pe cererea de energie termică utilă și pe economisirea energiei primare pe piața de energie, în scopul creșterii eficienței energetice și al îmbunătățirii securității alimentării cu energie, ținând seama de condițiile climatice și energetice specifice României.

- Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, cu modificările și completările ulterioare, reglementează cerințele și procedura aplicabilă în cazul atribuirii contractului de concesiune.
- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare reglementează modul de realizare a achizițiilor publice, procedurile de atribuire a contractelor de achiziție publică și de organizare a concursurilor de soluții, instrumentele și tehnicile specifice care pot fi utilizate pentru atribuirea contractelor de achiziție publică, precum și anumite aspecte specifice în legătură cu executarea contractelor de achiziție publică.
- Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale, cu modificările și completările ulterioare, reglementează cerințele și procedura aplicabilă în cazul atribuirii contractului sectorial de servicii.
- Ordinul Președintelui Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodărie Comunala nr. 91/2007, pentru aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu energie termică.
- Ordinul Președintelui Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodărie Comunala 92/2007 - pentru aprobarea Caietului de sarcini cadru al serviciului public de alimentare cu energie termică.
- Ordinul ANRE nr. 61 / 2022 privind aprobarea Regulamentului pentru acordarea licențelor în domeniul serviciului public de alimentare cu energie termică
- Decizia Comisiei 2012/21/UE din 20 decembrie 2011 privind aplicarea articolului 106 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor de stat sub forma de compensații pentru obligația de serviciu public acordate anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general.
- Ordonanța de urgență nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, cu modificările și completările ulterioare.
- Ordinul nr. 1121/1075/2014 al viceprim-ministrului, ministrului dezvoltării regionale și administrației publice și al ministrului delegat pentru buget privind aprobarea Schemei de ajutor de stat acordat în perioada 2014-30 iunie 2023 operatorilor economici care prestează serviciul de interes economic general de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice în sistem centralizat către populație, așa cum a fost modificat prin Ordinele nr. 3325/2072/2020 și nr. 845/755/2021.
- Ordonanța de Urgență nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice – în vederea eficientizării activității societăților de stat a fost necesară dezvoltarea de noi mecanisme de guvernanta corporativă, suplimentare în raport cu cele reglementate de legislația generală a societăților comerciale și adaptate particularităților societăților de stat îmbunătățirea guvernantei corporative a întreprinderilor de stat.
- Ghidul Comisiei Europene privind Analiza Cost Beneficiu – acest ghid reprezintă un instrument de evaluare economică pentru Politica de Coeziune 2014-2020.
- Ghidul privind conținutul actului de încredințare a serviciului public de alimentare a populației cu energie termică, în sistem centralizat, din punct de vedere al regulilor de concurență și ajutor de stat emis de Consiliul Concurenței.
- Ghidul de verificare al contractelor de concesiune emis de Curtea de Conturi - de regula, obiectivul general al controlului/auditului în domeniul concesiunilor de lucrări, servicii și bunuri proprietate publică este acela de a determina modul de respectare a principiilor de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate în administrarea patrimoniului public, având în vedere faptul că, potrivit prevederilor legale în vigoare, persoanele care gestionează patrimoniul public au obligația să realizeze o bună gestiune financiară prin

asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în administrarea patrimoniului public.

Pe lângă aceste acte normative, există o serie de ordine ale autorităților de reglementare ce stabilesc condițiile particulare de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu energie termică, respectiv:

- metodologiile de stabilire, ajustare sau modificare a prețurilor și tarifelor;
- procedurile de soluționare a neînțelegerilor;
- regulamente, proceduri și contracte cadru-specifice sectorului;
- proceduri de acordare a bonusului de referință pentru energia produsă în cogenerare;
- metodologiile de determinare și monitorizare a supracompensării activității de producere a energiei în cogenerare;
- măsuri de protecție socială în perioada sezonului rece.

4.2 Autoritățile de reglementare

• Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei

Principala misiune a ANRE este aceea de a elabora, aproba și monitoriza aplicarea ansamblului de reglementări obligatorii la nivel național, necesar funcționării sectorului și pieței energiei electrice, termice și a gazelor naturale, în condiții de eficiență, concurență, transparență și protecție a consumatorilor, precum și de a implementa și monitoriza măsurile de eficiență energetică la nivel național și de a promova utilizarea la consumatorii finali a surselor regenerabile de energie.

În conformitate cu prevederile art. 13 alin. (1) și alin. (4) din Legea 51/2006, serviciul public de alimentare cu energie termică a trecut integral în sfera de reglementare, autorizare și control a ANRE, ANRSC nemaiaivând nicio competență în acest domeniu. Astfel, competența legală în privința alimentării cu energie termică aparține în exclusivitate ANRE, inclusiv atribuțiile privind soluționarea petițiilor.

Începând cu data de 17 noiembrie 2016, odată cu modificarea și completarea Legii 51/2006, licențele și autorizațiile acordate de ANRSC în domeniul serviciului de alimentare cu energie termică, valabile la data intrării în vigoare a legii de modificare, pot fi menținute, modificate, suspendate sau retrase de ANRE, în condițiile prevăzute de legislația în vigoare.

4.3 Licențele acordate operatorilor din sectorul energiei termice

Desfășurarea activităților specifice serviciului public de alimentare cu energie termică, indiferent de forma de gestiune aleasă, se realizează pe baza regulamentului serviciului, a caietului de sarcini al serviciului și al licenței emise de autoritatea de reglementare competentă.

Licența este actul emis de autoritatea de reglementare competentă, în exercitarea competențelor partajate cu autoritățile administrației publice locale, prin care se recunosc dreptul și capacitatea de a furniza/presta un serviciu/o activitate de utilitate publică în condițiile legislației aplicabile domeniului reglementat.

Niciun operator român sau străin, indiferent de statutul său juridic, forma de organizare, natura capitalului, tipul de proprietate ori țara de origine din Uniunea Europeană, nu poate desfășura, pe teritoriul României, activitățile de producție, transport, distribuție sau furnizare de energie termică în sistem centralizat, fără a obține licență de la ANRE.

La acordarea licențelor, autoritatea competentă urmărește, cu precădere, îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

- a) atingerea de către operatori a obiectivelor stabilite la nivel național pentru serviciile de utilități publice;
- b) existența hotărârii privind darea în administrare a furnizării/prestării serviciului, respectiv a contractului de delegare a gestiunii legal încheiat;

- c) deținerea tuturor avizelor, acordurilor și autorizațiilor necesare furnizării/prestării serviciului și exploatarea sistemelor de utilități publice aferente, prevăzute de legislația în vigoare sau, după caz, dovada solicitării acestora;
- d) cunoașterea actelor normative care reglementează domeniul serviciilor de utilități publice.

Deținerea licenței este obligatorie, indiferent de modalitatea de gestiune a serviciului public centralizat de alimentare cu energie termică adoptată de către autoritățile administrației publice locale.

Pentru realizarea tuturor activităților cuprinse în serviciul public de alimentare cu energie termică în cadrul unui SACET cu un singur producător de energie termică se acordă o singură licență, cu excepția producerii de energie termică în cogenerare, pentru care se acordă o licență separată.

4.4 Gestiunea serviciului public de alimentare cu energie termică

Gestiunea serviciului public de alimentare cu energie termică este reglementată de dispozițiile art. 10, art. 11 și art.12 din Legea 325/2006, precum și ale art. 28, art. 29, art. 30 și art. 32 din Legea 51/2006.

Autoritățile administrației publice locale sunt libere să hotărască asupra modalității de gestiune a serviciului public de alimentare cu energie termică aflat sub responsabilitatea lor. Autoritățile administrației publice au posibilitatea de a gestiona, în mod direct, acest serviciu în baza unei hotărâri de dare în administrare sau de a încredința gestiunea acestuia, respectiv toate ori numai o parte din competențele și responsabilitățile proprii privind furnizarea/prestarea serviciului de alimentare cu energie termică ori a uneia sau mai multor activități din sfera respectivului serviciu, în baza unui contract de delegare a gestiunii.

Încredințarea gestiunii serviciului public ori a uneia sau mai multor activități din sfera acestuia către operator implică încredințarea prestării/furnizării propriu-zise a serviciului/activității, precum și punerea la dispoziție a bunurilor ce compun sistemul de utilități publice aferent serviciului/activității.

Gestiunea serviciului public de alimentare cu energie termică se organizează și se realizează în următoarele modalități:

- a) gestiune directă;
- b) gestiune delegată.

Modalitatea de gestiune a serviciului public de alimentare cu energie termică se stabilește prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, în baza unui studiu de oportunitate, în funcție de natura și starea serviciului, de necesitatea asigurării celui mai bun raport preț/calitate, de interesele actuale și de perspectivă ale unităților administrativ-teritoriale, precum și de mărimea și complexitatea sistemelor de utilități publice.

Desfășurarea activităților specifice serviciului public de alimentare cu energie termică, indiferent de forma de gestiune aleasă, se realizează pe baza unui regulament al serviciului și a unui caiet de sarcini, elaborate și aprobate de autoritățile administrației publice locale, în conformitate cu regulamentul-cadru și cu caietul de sarcini-cadru ale serviciului.

Raporturile juridice dintre unitățile administrativ-teritoriale și operatori sunt reglementate prin:

a) - hotărâri privind darea în administrare a furnizării/prestării serviciului public de alimentare cu energie termică către operatorii de drept public (servicii publice de interes local, specializate, cu personalitate juridică, înființați și organizați în subordinea consiliilor locale prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale respective);

- contracte de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu energie termică către societăți reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu capital social integral al unităților administrativ-teritoriale, înființate de autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale respective;

b) contractele de delegare a gestiunii serviciilor de utilități publice, în cazul gestiunii delegate.

Raporturile juridice dintre operatorii serviciului public de alimentare cu energie termică și utilizatorii acestui serviciu sunt reglementate de contractul de furnizare/prestare a serviciului încheiat cu respectarea prevederilor contractului-cadru de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu energie termică, a prevederilor legale în vigoare, a regulamentelor serviciului și a caietelor de sarcini specifice acestuia.

Bunurile ce compun sistemele de alimentare cu energie termică prin intermediul cărora este furnizat/prestat serviciul de alimentare cu energie termică pot fi:

a) date în administrare și exploatate în baza hotărârii de dare în administrare;

b) puse la dispoziție și exploatate în baza contractului de delegare a gestiunii serviciului.

În cazul gestiunii delegate, punerea la dispoziție a sistemelor de alimentare cu energie termică, utilizate pentru furnizarea/prestarea serviciilor și/sau activităților care fac obiectul delegării gestiunii, este parte intrinsecă a contractelor de delegare a gestiunii. Aceste sisteme se transmit operatorilor spre administrare și exploatare pe perioada delegării gestiunii, odată cu gestiunea propriu-zisă a serviciilor și/sau a activităților delegate, în baza contractului de delegare a gestiunii.

Bunurile proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale utilizate pentru furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu energie termică pot fi date în administrare sau pot fi concesionate operatorilor în conformitate cu prevederile legale.

Bunurile proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale utilizate pentru furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu energie termică pot fi date în administrare, concesionate sau trecute în proprietatea operatorilor, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare.

Bunurile realizate de operatori în conformitate cu programele de investiții impuse prin contractul de delegare a gestiunii constituie bunuri de retur care revin de drept, la expirarea contractului, gratuit și libere de orice sarcini, unităților administrativ-teritoriale și sunt integrate domeniului public al acestora.

4.4.1 Gestiunea directă

Gestiunea directă este modalitatea de gestiune în care autoritățile deliberative și executive, în numele unităților administrativ-teritoriale pe care le reprezintă, își asumă și exercită nemijlocit toate competențele și responsabilitățile ce le revin potrivit legii cu privire la furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu energie termică, respectiv la administrarea, funcționarea și exploatarea sistemelor de utilități publice aferente acestora.

Gestiunea directă se realizează prin intermediul unor operatori de drept public sau privat, care pot fi:

- a) servicii publice de interes local, specializate, cu personalitate juridică, înființate și organizate în subordinea consiliilor locale, prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale respective;
- b) societăți reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu capital social integral al unităților administrativ-teritoriale, înființate de autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale respective.

Autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale pot încredința unui operator de drept privat gestiunea serviciului public de alimentare cu energie termică prin atribuirea directă a contractului de delegare a gestiunii, cu respectarea următoarelor condiții cumulative ce trebuie îndeplinite atât la data atribuirii contractului de delegare a gestiunii, cât și pe toată durata acestui contract:

- a) unitatea administrativ-teritorială, în calitate de acționar/asociat unic al operatorului, prin intermediul adunării generale a acționarilor și al consiliului de administrație, exercită un control direct și o influență dominantă asupra deciziilor strategice și/sau semnificative ale operatorului în legătură cu serviciul furnizat/prestat, similar celui pe care îl exercită asupra structurilor proprii în cazul gestiunii directe;
- b) operatorul desfășoară exclusiv activități din sfera furnizării/prestării serviciului public de alimentare cu energie termică destinate satisfacerii nevoilor de interes public general ale utilizatorilor de pe raza de competență a unității administrativ-teritoriale care i-a încredințat gestiunea serviciului;
- c) capitalul social al operatorului este deținut în totalitate de unitatea administrativ-teritorială; participarea capitalului privat la capitalul social al operatorului este exclusă.

4.4.2 Gestiunea delegată

Gestiunea delegată este modalitatea de gestiune în care autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale atribuie unuia sau mai multor operatori toate ori numai o parte din competențele și responsabilitățile proprii privind furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu energie termică, pe baza unui contract, denumit în continuare contract de delegare a gestiunii.

Altfel spus, cu ocazia delegării gestiunii unui serviciu, autoritățile administrației publice locale delegă responsabilitatea furnizării serviciului respectiv către un operator. Pe cale de consecință, delegarea reprezintă un transfer de responsabilitate de la autoritatea administrației publice locale la operatorul căruia i-a fost încredințată furnizarea serviciului public respectiv.

Gestiunea delegată a serviciului public de alimentare cu energie termică implică punerea la dispoziția operatorilor a sistemelor de utilități publice aferente serviciilor delegate, precum și dreptul și obligația acestora de a administra și de a exploata aceste sisteme.

Delegarea gestiunii serviciului public de alimentare cu energie termică, respectiv operarea, administrarea și exploatarea sistemelor de utilități publice aferente, se poate face pentru toate sau numai pentru o parte dintre activitățile componente ale serviciului, pe baza unui studiu de oportunitate.

Gestiunea delegată se realizează prin intermediul unor operatori de drept privat, care pot fi:

- a) societăți reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu capital social privat;
- b) societăți reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu capital social mixt.

Societățile reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu capital social integral public pot participa la procedurile de atribuire a contractelor de delegare a gestiunii serviciilor de utilități publice în zona teritorială de competență a unităților administrativ-teritoriale care exercită o influență dominantă asupra acestora sau în afara acestei zone dacă operatorul nu are încheiat un alt contract de delegare a gestiunii atribuit direct, conform art. 28, din Legea nr. 51/2006.

Operatorii care își desfășoară activitatea în modalitatea gestiunii delegate furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu energie termică prin exploatarea și administrarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente acestuia, în baza contractului de delegare a gestiunii serviciului, precum și în baza licenței eliberate de autoritatea de reglementare competentă, în condițiile legii speciale.

5. Producerea energiei termice

Potrivit definiției din *Legea serviciului public de alimentare cu energie termică nr. 325 din 14 iulie 2006*, producerea energiei termice este activitatea de transformare a surselor primare sau a unor forme de energie în energie termică, înmagazinată în agentul termic.

Prin hotărârea autorității administrației publice locale activitatea de producere a energiei termice poate fi prestată de unul sau mai mulți operatori.

Energia termică se produce în cazane de abur și cazane de apă fierbinte/apă caldă din centrale termice, precum și în instalații de cogenerare din centrale electrice de termoficare.

Centralele termice produc energie termică sub formă de abur, apă fierbinte sau apă caldă, necesară asigurării încălzirii și preparării apei calde de consum pentru locuințe, instalații publice, agenți economici etc. Instalațiile care echipează aceste centrale sunt cazane de abur, cazane de apă fierbinte sau centrale de apă caldă, care se pretează la alimentarea centralizată, la distanțe mari (centrale termice de zonă) sau medii (centrale termice de cvartal). Aceste centrale se pretează pentru alimentarea centralizată la distanțe mari (centrale termice de zonă) sau medii (centrale termice de cvartal), fie prin intermediul punctelor/stațiilor termice, fie direct către consumatori.

Centralele electrice de termoficare produc simultan energie electrică și energie termică în instalații de cogenerare și includ de regulă, pe lângă instalațiile de cogenerare și cazane de apă fierbinte pentru acoperirea sarcinilor termice de vârf sau din extrasezonul de încălzire.

Cogenerarea reprezintă producerea simultană de energie termică și de energie electrică și/sau mecanică în instalații tehnologice realizate în acest scop, având costuri de investiții mai mari decât cele aferente centralelor termice, care pot fi: instalații cu cazane de abur supraîncălzit, turbine cu abur de condensatie și prize de termoficare sau de contrapresiune, motoare cu ardere internă, instalații de turbine cu gaze și cazane recuperatoare de energie termică.

6. Transportul, distribuția și furnizarea de energie termică

Activitățile de transport, distribuție și furnizare a energiei termice se desfășoară pe baza licențelor emise de către autoritățile de reglementare și trebuie să respecte principiul tratamentului egal pentru toți utilizatorii racordați la rețelele de transport și/sau distribuție a energiei termice.

Operatorii de transport și distribuție licențiați răspund de exploatarea economică și în condiții de protecție a mediului a instalațiilor din administrarea și exploatarea lor, având obligația să ia măsurile necesare pentru întreținerea și menținerea în stare bună a izolației termice a conductelor și a instalațiilor, menținerea în stare de funcționare a dispozitivelor de reglaj automat, eliminarea pierderilor prin neetanșeități.

- i. **Transportul energiei termice** este activitatea de transmitere a energiei termice de la producători la rețelele termice de distribuție sau la utilizatorii racordați direct la rețelele termice de transport.

Transportul agentului termic primar între sursa de energie termică (CET, CT) și stațiile de transformare (punctele termice - PT) dispersate pe teritoriul unui oraș este asigurat prin intermediul unui sistem de conducte tur-retur în circuit închis, denumit rețelele termice primare.

Acest sistem trebuie reglat astfel încât să se obțină un optim din punct de vedere al randamentului energetic. Factorii care determină acest optim sunt temperatura agentului termic, viteza de curgere în conducte și calitatea izolației termice a conductelor.

- ii. **Distribuția energiei termice** este activitatea de transmitere a energiei termice de la rețeaua de transport către utilizatori, inclusiv transformarea parametrilor agentului termic, realizată prin utilizarea rețelelor termice de distribuție.

Transformarea energiei termice reprezintă aducerea energiei termice la parametri de debit, temperatură și presiune necesari la punctele de utilizare, realizată în stațiile de transformare a energiei termice (punctele termice).

Distribuția energiei termice sub formă de agent secundar pentru încălzire și apă caldă de consum este asigurată prin intermediul unui sistem de conducte tur-retur între punctele termice și consumatori, denumit rețelele termice secundare. Și în cazul rețelelor secundare factorii care determină funcționarea în parametri optimi sunt temperatura agentului termic, viteza de curgere în conducte și calitatea izolației termice a conductelor.

- iii. **Furnizarea energiei termice** este activitatea de comercializare a energiei termice realizată pe baze contractuale, respectând prevederile contractului-cadru.

Potrivit legislației în vigoare, furnizarea energiei termice sub formă de agent termic pentru încălzire și apă caldă de consum se face pe bază de contract de furnizare. Distribuitorul/ furnizorul de energie termică se găsește într-o **relație comercială contractuală cu consumatorii individuali sau cu asociațiile acestora**. În principiu, stabilirea cantităților efectiv livrate se face prin măsurare directă cu ajutorul contoarelor de energie termică, iar contravaloarea acestora se plătește prin factură.

Montarea **echipamentelor de măsurare** - înregistrare a cantităților consumate se face, de regulă, **la limita de proprietate a consumatorului** sau în alt punct convenit de părți prin contractul de furnizare (în punctul de delimitare/separare a instalațiilor din punct de vedere al proprietății sau la intrarea în subsolul tehnic al clădirii).

În cazul imobilelor de locuit cu mai multe apartamente, datorită sistemului în care acestea au fost proiectate și realizate (având branșamente și instalații interioare de utilizare comune), calitatea de beneficiar revine asociației de proprietari/locatari.

7. Situația actuală a SACET Arad

Municipiul Arad este unul din orașele în care s-a păstrat în funcțiune sistemul de alimentare centralizată cu energie termică, chiar dacă în ultimii 10-15 ani a apărut tendința deconectării consumatorilor finali de la sistemul de termoficare.

Majoritatea consumatorilor deconectați de la sistemul de termoficare au migrat spre soluția de încălzire individuală

Sistemul integrat de termoficare prin intermediul căruia se realizează în prezent alimentarea cu energie termică a consumatorilor situați în municipiul Arad este un sistem complex, alcătuit din:

- surse de producere a energiei termice ;
- rețelele de transport a agentului termic (rețele termice primare);
- rețelele de distribuție a agentului termic la consumatori (rețele termice secundare)
- puncte și module termice;
- consumatorii de energie termică;

Pentru furnizarea agentului termic se utilizează un sistem compus din 4 conducte: conducte de încălzire tur și retur, respectiv conducte pentru furnizarea apei calde menajere și conducte de recirculare a apei calde menajere.

Până în 2021 sistemul de încălzire centralizată din Arad a avut două surse de producție de energie termică, CET Arad (CET-L) și CET Hidrocarburi (CET-H), care au funcționat interconectate prin conducta de furnizare DN 900. Traseul conductei de interconectare trece în principal pe terenuri private, ceea ce creează nemulțumiri.

Centrala de termoficare CET-L a fost administrată de Societatea Comercială „Centrala Electrică de Termoficare Arad”, o societate pe acțiuni înființată în luna aprilie 2002 sub autoritatea Consiliului Local al Municipiului Arad, care a gestionat în concesiune fosta Sucursală a Centralei Electrice Arad de la S.C. Termoelectrica S.A. București, pe baza H.G. 105/2002. Aceasta a produs energie electrică și energie termică.

Centrala electrică de termoficare CET Arad, localizată în nordul municipiului Arad, a fost proiectată să funcționeze pe combustibil solid (cărbune brun, lignit), având ca suport de flacără gazul natural. Din anul 2015 această centrală a funcționat doar pe gaz natural. În sezonul de încălzire 2018/2019, centrala electrică de termoficare CET Arad și-a sistat temporar activitatea, trecând printr-un proces de insolvență. Producția a fost reluată în sezonul 2019/2020.

În anul 2022, în urma neconfirmării niciun plan de reorganizare în urma deciziei Adunării Generale a Creditorilor de valorificare prin vânzare a activelor, cumulat cu adjudecare prin licitație de către administratorul judiciar, instanța a decis să admită falimentul societății. Activele au fost preluate prin contractual de vânzare cumpărare de către SC AOT ENERGY SRL.

CET Hidrocarburi Arad (CET - H)

Centrala de termoficare CET Hidrocarburi Arad (CET - H), este o societate pe acțiuni care are ca și acționar unic Consiliul Local al Municipiului Arad și este localizată în municipiul Arad.

CET - H funcționează în prezent cu două cazane pe apă fierbinte (116 MW fiecare) - unul în funcțiune și unul de rezervă.

Până în sezonul de încălzire (2018/2019) SC CET Hidrocarburi producea energie termică doar vara, în timp ce iarna prelua energie termică de la SC CET Arad SA și asigura acoperirea încălzirii maxime în sezonul de iarnă. Din octombrie 2018 până în decembrie 2019, SC CET Hidrocarburi SA a fost singurul producător de căldură pentru sistemul de termoficare al orașului Arad asigurând furnizarea de căldură și apă caldă populației, instituțiilor bugetare și altor consumatori.

În același timp, SC CET Hidrocarburi SA este operatorul serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat, sens în care societatea furnizează căldură și apă caldă prin sistemul de termoficare către toți consumatorii conectați la SACET și administrează rețeaua de transport și distribuție a agentului termic din Municipiul Arad.

În baza contractului de delegare prin concesiune a serviciului public de alimentare cu energie termică CET Hidrocarburi SA Arad gestionează:

- Sursele de producere a ET
- Rețele termice primare de transport (magistrale); Lungime traseu de cca 57,6 km
- Rețele termice secundare; Lungime traseu de cca 92,70 km Reabilitate în proporție de 18,34%
- 41 PT-uri (puncte termice);
- 90 MT-uri (module termice);

Componenta SACET	Descriere (elemente principale)
<p>Sursa de producere a ET:</p>	<p>CET Arad (SC AOT ENERGY SRL)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 cazan cu abur cu funcționare pe gaze naturale (putere termică unitară este de 4 x 11600 kW și 8 x 22270 kW); • 1 turbină cu abur cu funcționare în condensatie și cu o putere instalată electrică de 50 MW și putere termică instalată de 211MW; • 2 schimbătoare de căldură de baza tip orizontal de 60 Gcal/h/buc (putere termică instalată de 70MW), alimentate cu abur din priza de termoficare urbană a turbinei cu abur; • 3 schimbătoare de căldură de vârf tip vertical, de câte 40 Gcal/h fiecare respectiv cu o putere termică instalată de 46,5 MW, alimentate cu abur din bara colectoare de 13 – 16 bar din cadrul centralei, în care intră abur din priza industrială a turbinei cu abur sau din cazanele de abur; • Capacitățile energetice ale CET Arad au o puterea electrică instalată de 50MW și putere termică instalată (debit caloric) de 280 MW. <p>CET Hidrocarburi</p> <ul style="list-style-type: none"> • două cazane de apă fierbinte(CAF4 și CAF5) 116MW/buc, în operarea începând cu 1977 și 1980. Cazanele, CAF nr. 4 și CAF nr.5, cu funcționare inițială pe gaz și păcură; • o turbină de aburi, APT – 12MW. Parametrii aburului la intrare 35bar, temperatura 445°C. Anul punerii în funcțiune 1964. Turbina este tip cu condensatie, cu două prize reglabile una de 10 bar și una de 1,2 bar și se află în conservare cu perspectiva iminentă de casare; • un cazan pe aburi C6 - 57 MW BKZ-75t/h, 34bar, 440°C care utilizează drept combustibil gazele naturale. Anul punerii în funcțiune este 1964; • un cazan pe aburi C7- 73MW TKTI-90t/h, 34bar, 450°C, care utilizează drept combustibil gazele naturale. Anul punerii în funcțiune este 1966; • Stație chimică de tratare a apei; • Gospodăria de păcură; • Nod de formare a magistralelor de termoficare primare și pompe de termoficare;

Componenta SACET	Descriere (elemente principale)
	<ul style="list-style-type: none"> • 5 pompe de distribuție utilizate în rețeaua de transport tip URSS TIP A12-52 cu debit de 1250 m³/h și presiune de 12,5 bar; • Pentru apa de adaos există 4 pompe de alimentare CR 80A-Uz.V. Roaită, debit 45 m³/h și presiune 2 bar. Pompele de la cazan nu pot fi controlate în funcție de debitul necesar.
Rețele termice primare (de transport)	<ul style="list-style-type: none"> • Lungime traseu de cca 57,60 km; • 4 magistrale și magistrala de interconexiune; • Reabilitate în proporție de 11,12%.
Puncte termice	39 PT și 90 MT: <ul style="list-style-type: none"> • PT Aradu Nou a fost transformat în centrală termică dotată cu 3 cazane pe gaz cu o putere de 900 kW fiecare și un cazan pe biomasă de 150 kW. • Punctul termic PT 4 Macul Roșu a fost desființat și înlocuit cu două module termice de 2500 kW și 1900 kW. Lucrarea a fost finalizată în acest an. • De asemenea, se menționează rețelele secundare și punctele termice aferente acestora: PT Pasaj, PT Ocsko Terezia, PT 5 Grădiște, PT 2 Lac, PT 6V au contracte de finanțare încheiate pentru execuția lucrărilor de reabilitare.
Rețele termice secundare (de distribuție)	<ul style="list-style-type: none"> • Lungime traseu de cca 92,7 km; • Reabilitate în proporție de 18,34%;
Consumatori finali	<ul style="list-style-type: none"> • 39 de clienți alimentați din rețeaua termică primară și • 3.255 consumatori alimentați din rețeaua secundară, din care 2.539 de asociații de proprietari și persoane fizice și 616 de agenți economici și instituții. • 26.000 de apartamente din totalul de 44.893 de apartamente din oraș ceea ce reprezintă 59.71% la nivelul anului 2020.

Mai jos sunt prezentate cantitățile de energie produse și vândute în perioada 2017 -2021.

AN	Energie vândută		Energie produsă	
	Gcal	MWh	Gcal	MWh
2021	158585	184435	274014	318679
2020	167554	194866	288066	335021
2019	166067	193007	272750	316996
2018	187063	217409	302620	351712
2017	230156	267493	363860	422886

Pierderi în rețeaua de termoficare

AN	MWh	%
2021	134244	42,13
2020	140155	41,83
2019	123989	39,11
2018	134303	38,19
2017	155394	36,75

Situația și starea actuală a sistemului de alimentare centralizată cu energie termică este caracterizată de o infrastructură uzată, deși în curs de modernizare și cu segmente modernizate recent, de debransări din ce în ce mai multe și de funcționare deficitară a operatorului de termoficare.

8. Durata contractelor de delegare a serviciului de alimentare cu energie termică

Potrivit reglementărilor în vigoare, **contractul de delegare a gestiunii** este un contract încheiat în formă scrisă, prin care unitățile administrativ-teritoriale, individual sau în asociere, după caz, în calitate de delegatar, atribuie, prin una dintre modalitățile prevăzute de lege, pe o perioadă determinată, unui operator, în calitate de delegat, care acționează pe riscul și răspunderea sa, dreptul și obligația de a furniza/presta integral un serviciu de utilități publice ori, după caz, numai unele activități specifice acestuia, inclusiv dreptul și obligația de a administra și de a exploata infrastructura tehnico-edilitară aferentă serviciului/activității furnizate/prestate, în schimbul unei redevențe, după caz.

Contractul de delegare a gestiunii este asimilat actelor administrative și intră sub incidența prevederilor Legii nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Contractul de delegare a gestiunii serviciilor de utilități publice poate fi:

- a) contract de concesiune de servicii;
- b) contract de achiziție publică de servicii.

Contractul de delegare a gestiunii va fi însoțit, în mod obligatoriu, de următoarele anexe:

- i. caietul de sarcini privind furnizarea/prestarea serviciului;
- ii. regulamentul serviciului;
- iii. inventarul bunurilor mobile și imobile, proprietate publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale, aferente serviciului;
- iv. procesul-verbal de predare-preluare a bunurilor prevăzute la iii);
- v. indicatori tehnici corelați cu țintele/obiectivele asumate la nivel național.

Contractul de delegare a gestiunii cuprinde, în mod obligatoriu, clauze referitoare la:

- a) denumirea părților contractante;

- b) obiectul contractului, cu indicarea activităților din sfera serviciului public de alimentare cu energie termică ce urmează a fi furnizat/prestat în baza contractului de delegare a gestiunii, astfel cum sunt prevăzute în legile speciale;
- c) durata contractului;
- d) aria teritorială pe care va fi prestat serviciul;
- e) drepturile și obligațiile părților contractante cu privire la furnizarea/prestarea serviciului și la sistemul de utilități publice aferent, inclusiv conținutul și durata obligațiilor de serviciu public;
- f) modul de repartizare a riscurilor între părți, în cazul contractelor de concesiune;
- g) natura oricăror drepturi exclusive sau speciale acordate delegatului;
- h) sarcinile și responsabilitățile părților cu privire la investiții/programele de investiții, precum reabilitări, modernizări, obiective noi, extinderi, inclusiv modul de finanțare a acestora;
- i) indicatorii de performanță privind calitatea și cantitatea serviciului și modul de monitorizare și evaluare a îndeplinirii acestora;
- j) prețurile/tarifele pe care delegatul are dreptul să le practice la data începerii furnizării/prestării serviciului, precum și regulile, principiile și/sau formulele de ajustare și modificare a acestora;
- k) compensația pentru obligațiile de serviciu public care revin delegatului, dacă este cazul, cu indicarea parametrilor de calcul, control și revizuire a compensației, precum și modalitățile de evitare și recuperare a oricărei supracompensații;
- l) modul de facturare a contravalorii serviciilor furnizate/prestate direct utilizatorilor și/sau delegatarului, după caz;
- m) nivelul redevenței sau al altor obligații, după caz; la stabilirea nivelului redevenței, autoritatea publică locală va lua în considerare valoarea calculată similar amortizării pentru mijloacele fixe aflate în proprietate publică și puse la dispoziție operatorului odată cu încredințarea serviciului și gradul de suportabilitate al populației; nivelul redevenței se stabilește, în mod transparent și nediscriminatoriu, pentru toți potențialii operatori ai serviciului public de alimentare cu energie termică, utilizându-se aceeași metodologie de calcul;
- n) garanția de bună execuție a contractului, cu indicarea valorii, modului de constituire și de executare a acesteia;
- o) răspunderea contractuală;
- p) forța majoră;
- q) condițiile de revizuire a clauzelor contractuale;
- r) condițiile de restituire sau repartiție, după caz, a bunurilor, la încetarea din orice cauză a contractului de delegare a gestiunii, inclusiv a bunurilor rezultate din investițiile realizate;
- s) menținerea echilibrului contractual;
- t) cazurile de încetare și condițiile de reziliere a contractului de delegare a gestiunii;
- u) forța de muncă;
- v) alte clauze convenite de părți, după caz.

Cesiunea sau novația contractului de delegare a gestiunii este posibilă numai în cazul divizării, fuzionării ori înființării unei filiale a operatorului, cu respectarea condițiilor contractuale inițiale și cu aprobarea autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale.

Subdelegarea de către operator a gestiunii serviciului/uneia sau mai multor activități din sfera serviciului este interzisă. Subcontractarea de lucrări sau servicii conexe, necesare furnizării/prestării serviciului/uneia sau mai multor activități din sfera serviciului

delegat/delegată, se face numai în condițiile prevăzute de legislația din domeniul achizițiilor publice.

Criteriile principale pentru atribuirea contractelor de delegare a gestiunii sunt:

- existența garanțiilor profesionale și financiare ale operatorilor;
- indicatorii de performanță ai serviciilor furnizate/prestate;
- nivelul tarifelor aplicate privind furnizarea/prestarea serviciului în condiții de calitate și cantitate corespunzătoare.

Operatorii nou-înființați pot fi admiși într-o procedură de atribuire a unui contract de delegare a gestiunii în aceleași condiții ca și societățile existente.

Documentația de atribuire cuprinde toate informațiile necesare pentru a asigura ofertantului o informare completă, corectă și explicită cu privire la modul de organizare, desfășurare și aplicare a procedurii de atribuire a contractului de delegare a gestiunii și include, în mod obligatoriu, proiectul contractului de delegare a gestiunii și anexele obligatorii ale acestuia.

În cazul gestiunii delegate, autoritățile administrației publice locale păstrează, în conformitate cu competențele ce le revin, potrivit legii, prerogativele și răspunderile privind adoptarea politicilor și strategiilor de dezvoltare a serviciilor, respectiv a programelor de dezvoltare a sistemelor de utilități publice, precum și obligația de a urmări, de a controla și de a supraveghea modul în care se realizează serviciile, respectiv:

- a) modul de respectare și de îndeplinire a obligațiilor contractuale asumate de operatori, inclusiv în relația cu utilizatorii;
- b) calitatea serviciilor furnizate/prestate;
- c) indicatorii de performanță ai serviciilor furnizate/prestate;
- d) modul de administrare, exploatare, conservare și menținere în funcțiune, dezvoltare sau modernizare a sistemelor de utilități publice;
- e) modul de formare, stabilire, modificare și ajustare a prețurilor și tarifelor pentru serviciile de utilități publice.

În vederea încheierii contractelor de delegare a gestiunii, autoritățile administrației publice locale aprobă un studiu de oportunitate pentru fundamentarea și stabilirea soluțiilor optime de delegare a gestiunii serviciilor, precum și documentația de atribuire a contractului de delegare a gestiunii.

Durata contractelor de delegare a gestiunii este limitată. Pentru contractele de delegare a gestiunii a căror durată estimată este mai mare de 5 ani, aceasta se stabilește, după caz, în conformitate cu prevederile Legii nr. 98/2016, ale Legii nr. 99/2016 și ale Legii nr. 100/2016 și nu va depăși durata maximă necesară recuperării investițiilor prevăzute în sarcina operatorului/operatorului regional prin contractul de delegare.

În cazul gestiunii directe, autoritățile administrației publice locale, cu excepția celor care sunt membre ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, sunt obligate ca, periodic, respectiv o dată la 5 ani, să facă analize privind eficiența economică a serviciului, respectiv să schimbe modalitatea de gestiune a serviciilor publice, după caz.

9. Prețurile și tarifele practicate pentru producerea, transportul și distribuția energiei termice, în funcție de tipul de consumatori

Pe piața producerii energiei termice, regimul de stabilire a prețurilor este unul reglementat.

Prețurile de producere a energiei termice sunt prețuri fixe, reglementate de autoritatea de reglementare.

Pentru energia termică livrată din centralele termice destinată serviciului public de alimentare cu energie termică prin SACET (inclusiv energia termică produsă din surse regenerabile), prețurile reglementate se stabilesc în conformitate cu Ordinul ANRSC nr. 66/2007. Prețurile reglementate au la bază costurile de producție și o cotă de profit rezonabilă, dar nu mai mult de 5%. Prin aplicarea metodei costurilor, pentru fiecare producător rezultă un preț reglementat.

Prețurile reglementate sunt avizate de ANRE (începând cu data de 26.11.2016).

Prețul energiei termice produse în cogenerare, destinată SACET, se aprobă prin decizie a președintelui ANRE, pe baza metodologiei proprii (aprobată prin Ordinul ANRE nr. 77/2022 cu modificările și completările ulterioare), cu excepția cazurilor în care prin contracte de concesiune sau de parteneriat public-privat s-au negociat formule ori reguli de stabilire/ajustare a prețului. În acest caz prețul energiei termice se aprobă de autoritatea administrației publice locale cu avizul autorității competente.

Baza de calcul a **prețurilor reglementate** pentru energia termică livrată din centralele de cogenerare care beneficiază de schema de sprijin o constituie valorile **prețurilor de referință**, aprobate prin ordin al ANRE.

Prețul de calcul pentru energia termică produsă și livrată din unitățile de cogenerare amplasate într-o centrală de cogenerare care beneficiază de schema de sprijin **este egal cu prețul de referință al energiei termice** corespunzător combustibilului majoritar utilizat de respectivele unități.

Prețul de calcul pentru energia termică produsă și livrată din capacitățile de producere separate, amplasate într-o centrală de cogenerare care beneficiază de schema de sprijin, se determină pe baza costurilor justificate și nu poate fi mai mare decât prețul de referință al energiei termice corespunzător combustibilului majoritar utilizat de respectivele capacități.

Prețul de referință pentru energia termică produsă și livrată din centralele de cogenerare de înaltă eficiență este stabilit la nivelul prețului pentru energia termică livrată dintr-o centrală termică echivalentă.

Pentru determinarea prețurilor de referință pentru energia termică se iau în considerare centrale de producere a energiei termice echivalente, funcționând cu combustibil solid, combustibil gazos asigurat din rețeaua de transport și, respectiv, cu combustibil gazos asigurat din rețeaua de distribuție.

Așadar, **ANRE stabilește prețul pentru energia termică produsă și livrată din centrale de cogenerare** care beneficiază de schema de sprijin la nivelul prețului pentru energia termică livrată dintr-o centrală ce produce separat energie termică cu același tip de combustibil și cu eficiența de referință armonizată a producerii separate de energie termică. Valorile de referință

armonizate ale randamentului pentru producția separată de energie electrică și termică au fost revizuite, începând cu 1 ianuarie 2016, aplicându-se valorile de referință stabilite prin *Regulamentul Delegat (UE) 2015/2402 al Comisiei din 12 octombrie 2015 de revizuire a valorilor de referință armonizate ale randamentului pentru producția separată de energie electrică și termică, în aplicarea Directivei 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Deciziei 2011/877/UE a Comisiei.*

Beneficiarii schemei de sprijin au obligația transmiterii către ANRE a datelor și documentelor care stau la baza costurilor și veniturilor, estimate și realizate, în particular:

- cantitățile de combustibil utilizate pe tipuri de combustibili;
- prețurile de achiziție ale fiecărui tip de combustibili;
- numărul de certificate de CO₂ achiziționate de pe piață, numărul de certificate CO₂ vândute pe piață;
- prețurile de achiziție ale certificatelor de CO₂, prețurile de vânzare ale certificatelor de CO₂;
- amortizarea centralei de cogenerare care beneficiază de schema de sprijin.

Propunerile privind prețul local al energiei termice, înaintate de operatorii serviciului public de alimentare cu energie termică, se vor aproba în termen de 30 de zile de către autoritățile administrației publice locale implicate.

În calculul prețurilor și tarifelor locale se iau în considerare costurile justificate ale activităților de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice, inclusiv cheltuielile aferente dezvoltării și modernizării SACET, pierderile tehnologice, cheltuielile pentru protecția mediului, precum și o cotă de profit, dar nu mai mult de 5%.

Prețurile și tarifele de furnizare a energiei termice sunt de două categorii:

- prețul local;
- prețul local pentru populație.

Prețul local este prețul format din prețul de producere a energiei termice și tarifele serviciilor de transport, distribuție și furnizare.

Acesta se stabilește, se ajustează sau se modifică cu avizul autorității de reglementare competente pentru fiecare operator și se aprobă de către autoritatea administrației publice locale. Prețurile locale de furnizare a energiei termice sunt aceleași pentru utilizatorii de energie termică, în condiții similare de furnizare.

Prețul local pentru populație este prețul pentru energia termică furnizată și facturată populației prin sistemele de alimentare centralizată, aprobat prin hotărâre a autorității administrației publice locale în conformitate cu prevederile legale. La nivelul aceleiași unități administrativ-teritoriale, prețul local pentru populație este unic, indiferent de tehnologiile sistemului de producere, transport și distribuție a energiei termice sau de tipul combustibililor utilizați.

La stabilirea prețurilor de producere a energiei termice în centrale termice/tarifelor de transport și distribuție se au în vedere următoarele criterii:

- cheltuielile pentru combustibilul tehnologic, energia electrică, apă și materiale se determină avându-se în vedere normele de consum, prețurile de achiziție în vigoare și cantitățile de energie termică anuale produse;
- consumurile specifice de combustibil tehnologic și energie electrică vor fi luate în calcul la nivelul consumurilor normate;

- cheltuielile cu personalul se fundamentează în funcție de necesar, conform normelor de muncăși corelat cu principul eficienței economice;
- pierderile tehnologice de energie termică din sistemul de transport și distribuție vor fi luate în calcul la nivelul aprobat de autoritățile administrației publice locale;
- cheltuielile pentru protecția mediului se vor calcula conform reglementărilor în vigoare;
- prețurile și tarifele locale vor include o cotă de dezvoltare, modernizare a sistemelor de alimentare, aprobată de autoritățile administrației publice locale;
- cota de profit în preț/tarif va avea un nivel de maximum 5%.

Prețurile pentru energia termică produsă în cogenerare aferente centralelor care beneficiază de scheme de sprijin, precum și cele aferente centralelor care nu beneficiază de scheme de sprijin se stabilesc în baza metodologiilor aprobate de ANRE prin Ordinul nr. 78/2022.

Ajustarea sau modificarea prețurilor/tarifelor locale se poate face, de regulă, la un interval de 3 luni, cu avizul autorității de reglementare, pe baza cererilor de ajustare primite de la operatori, însoțite de documentația de fundamentare.

Operatorii serviciului de alimentare cu energie termică, care practică prețuri și/sau tarife reglementate, sunt obligați să prezinte autorităților de reglementare competente:

- a) costurile fixe și variabile, precum și veniturile programate și realizate, separat pentru fiecare dintre activitățile serviciului public de alimentare cu energie termică, în structura stabilită de autoritatea de reglementare competentă;
- b) modul de alocare a activelor, pasivelor, cheltuielilor și veniturilor avute în vedere atunci când se întocmesc situațiile contabile;
- c) alte informații necesare analizelor financiare și economice pentru fundamentarea politicilor de tarifare.

Pentru municipiul Arad evoluția prețului mediu local al energiei termice, prețul local pentru populație precum și prețurile combustibililor utilizați sunt prezentate în tabelul următor:

Preț mediu	U.M.	2016	2017	2018	2019	2020-2021	2022	2023
Local	lei/MWh	287,99	275,08	261,15	375,85	352.65/393.19	837,48	837,48
Local pentru populație	lei/MWh	191,51	193,80	198,39	249,03	203.4/210.43	288,32	288,32
Gaze naturale	lei/MWh	105,2	113,46	160,92	161,03	122,33/482.49	416.79	222.81

(Prețuri fără TVA)

*populație

**agenți economici

10. Compensațiile / subvențiile acordate operatorilor economici

În funcție gradul de suportabilitate al consumatorilor, prin hotărâri ale autorităților locale se stabilește nivelul subvențiilor acordate.

Schemele au fost elaborate în baza prevederilor OG nr. 36/2006, cu modificările și completările ulterioare și ale prevederilor OUG nr. 110/2009 privind acordarea unor ajutoare de stat operatorilor economici care prestează serviciul public de producere, transport și distribuție a energiei termice în sistem centralizat către populație. Schema pentru perioada 2014-30.06.2023 a fost elaborată în conformitate cu prevederile Deciziei Comisiei 2012/21/UE din 11 ianuarie 2012.

Ajutorul de stat se acordă sub următoarele forme:

1. alocarea din bugetele locale ale unităților administrativ - teritoriale a unor sume pentru acoperirea integrală a diferenței dintre prețul de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice livrate populației și prețurile locale ale energiei termice facturate populației;
2. alocarea de la bugetele locale ale unităților administrativ - teritoriale a unor sume pentru acoperirea pierderilor induse de prestarea serviciilor publice de producție, transport, distribuție și furnizare a energiei termice pentru populație în sistem centralizat și neacceptate în preț/tarif.

Ajutorul de stat prevăzut la punctul 1 se acordă tuturor operatorilor economici care furnizează energie termică pentru populație și reprezintă acoperirea valorică a diferenței dintre prețul de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice livrate populației, stabilit de autoritățile de reglementare, și prețurile locale ale energiei termice facturate populației, aprobate prin hotărâre a consiliului local, corelate cu cantitatea de energie termică facturată populației.

Ajutorul de stat prevăzut la punctul 2 se acordă numai operatorilor economici din subordinea autorităților administrației publice locale care asigură serviciul de alimentare cu energie termică a populației în sistem centralizat și are în vedere acoperirea tuturor costurilor generate de prestarea serviciului de interes economic general.

11. SITUAȚIA FINANCIARĂ A SISTEMULUI DE ÎNCĂLZIRE DIN MUNICIPIUL ARAD

În ultimii ani valorile ridicate ale pierderilor reale din SACET sunt cauzate de: vechimea rețelilor termice, de exploatarea și întreținerea necorespunzătoare a rețelilor de transport și distribuție de către operatorul CET HIDROCARBURI SA. Toate acestea au condus atât la creșterea pierderilor masice de agent termic sub formă de apă fierbinte/apă caldă dar mai ales la pierderi prin transfer termic.

O altă cauză de creștere continuă a pierderilor din SACET, o reprezintă supradimensionarea sistemului față de consumatorii actuali alimentați, situație rezultată în urma numărului mare de debranșări și deconectări din ultimii 15 ani, atât din cauza considerentului preț-calitate serviciu, cât și din calitatea raportului direct dintre operatorul de termoficare și consumatorii, consumatorii existenți racordați în prezent la SACET reprezentând circa 44% în raport cu capacitatea proiectată a întregului sistem.

Reabilitarea sistemului de termoficare a fost o preocupare prioritară pentru Municipiul Arad. Încă din anul 2005, în baza legislației existente la acea dată, O.U.G. nr. 48/2004 privind alocarea de la bugetul de stat, a unor sume de bani din TVA, pentru re tehnologizarea, modernizarea și dezvoltarea sistemelor centralizate de producere și distribuție a energiei termice în vederea

atingerii parametrilor optimi pentru reducerea costurilor de producție, s-a aprobat Strategia locala privind alimentarea cu energie termica in sistem centralizat (HCLM nr. 56/2005) .

Autoritatea locală a accesat fonduri de la bugetul de stat pentru investițiile Modernizarea PT. 1V (cartierul Aurel Vlaicu) și Modernizarea PT. 2V (cartierul Aurel Vlaicu).

Valoarea fondurilor atrase pentru aceste investiții :

- *Modernizare PT 1 V = 6.000.000 lei ,*
- *Modernizare PT 2 V = 6.760.000 lei ,*

Din anul 2008, după demararea Programului „Termoficare 2006 – 2015 căldura și confort” autoritatea locală a realizat următoarele investiții: „*Modernizare rețele termice etapa I , si ,Modernizare rețele termice etapa a II-a.,*

Valoarea totala investiții :

- *Modernizare rețele termice etapa I = 5.422.894 lei ,*
- *Modernizare rețele termice etapa a II - a = 23.647.000 lei.*

Începând cu anul 2020 s-au demarat lucrări de reabilitarea rețelelor termice aferente punctelor termice PT. 2 Lac, PT. 4 Macul Roșu, PT. 5 Gradiște, PT. 6V, PT. Pasaj, PT. O. Terezia, finanțate prin Programul de Termoficare.

Deși s-au făcut unele investiții menționate mai sus, se observă că acestea au fost insuficiente, pierderile din sistemul de transport si distribuție crescând de la 36,75% la 42,13% în perioada 2017-2021.

Dificultățile în care se află societatea de a acoperi pierderile până la aprobarea bilanțului energetic și plata pierderilor pe anul anterior, pot duce la o situație alarmantă din punct de vedere a siguranței în funcționarea SACET.

Pe parcursul anilor s-a constatat o scădere considerabilă a activității de întreținere și reparații desfășurată de către operator și o scădere a capacității de a opera în mod adecvat sistemul de termoficare. Acestea au condus la lipsa de reabilitare și întreținere a unei infrastructuri învechite de către CET HIDROCARBURI SA.

Toate acestea duc la o situație financiară foarte fragilă a întregului sistem de termoficare, caracterizat prin pierderi operaționale, diminuarea capitalului și creanțe în creștere.

Totodată, din Analiza/evaluarea compatibilității Contractul de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu energie termică în Municipiul Arad nr. 73837/12.09.2023, încheiat cu operatorul CET HIDROCARBURI SA în data de 12.09.2023, cu o durată de 5 ani, pentru asigurarea energiei termice, energiei termice în cogenerare și pentru prestarea serviciului de transport, distribuție și furnizare a energiei termice în sistem centralizat, în perioada 2018 - **2021, se apropie valoarea de 15 milioane euro, echivalent în lei, prevăzută** de Schema de ajutor de stat acordat în perioada 2014-30 iunie 2023 operatorilor economici care prestează serviciul de interes economic

general de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice în sistem centralizat către populație aprobată prin Ordinul nr. 1.121/1.075/2014 emis de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și Ministerul Finanțelor Publice.

Prezentare generală a situației financiare actuale a CET HIDROCARBURI SA

Performanța operațională a CET HIDROCARBURI SA

Cont de profit și pierderi simplificat CET HIDROCARBURI SA

<i>În mii lei</i>	2018	2019	2020	2021
Venituri din exploatare	85.014,64	108.006,66	76.374,75	95.904,85
• Producție vândută	51.139,54	50.294,01	49.986,54	52.469,78
• Subvenții pentru producția vândută	10.364,72	28.635,42	22.177,51	28.987,88
• Altele	23.510,38	29.077,23	4.210,70	14,447,19
Costuri de exploatare	90.543,53	96.924,52	84.991,16	114.073,29
• Materiale (combustibil, energie, apă, etc.)	68.837,27	73.230,90	63.088,01	94.506,03
• Personal	15.087,49	16.198,35	15.261,28	14.818,58
• Altele, de ex. servicii, reevaluări	7.627,42	7.856,68	18.310,87	20.654,62
minus depreciere	1.008,65	361,41	11.669	15.906
Rezultat din exploatare	-5.528,89	11.082,15	-8.616,41	-18.168,38
Câștig/pierdere financiar(ă) net(ă)	2,29	-1,50	0,71	-4,26
Profit/pierdere net(ă)	-5,526,60	11.080,65	-8.615,70	-18.172,64

Active	2018	2019	2020	2021
Active imobilizate	9.890,55	9,698,88	9.667,99	9.598,14
Mijloace fixe (PP&E)	9.839,11	9,657,09	9.636,00	9.479,76
Din care: Terenuri și construcții:	9.339,81	9.214,97	9.107,12	8.941,96
Echipamente	365,60	295,40	375,16	390,97
Mobilier și echipamente mici	17,98	25,37	38,00	31,11
Lucrări în curs de execuție	115,72	121,35	115,72	115,72
Active imobilizate - concesiuni	0	0	0	0
Active circulante	33.306,33	34.321,04	33.303,90	46.629,56
Inventar	459,14	409,31	306,81	283,84
Creanțe	31.055,15	32.089,93	31.623,33	43.953,73
Numerar și echivalente de numerar	1.792,05	1.821,79	1.373,76	2.391,99
Total active	43.196,88	44.019,92	42.971,89	56.227,70
Capital	8.755,57	8.755,57	8.755,57	8.755,57
Datorii pe termen lung	9.038,56	24,06	33,23	10.876,05
Datorii pe termen lung	9.038,56	24,06	33,23	10.876,05
Datorii de plătit	36.412,91	35.169,80	42.728,31	63.371,42
Datorii pe termen scurt - împrumuturi	0	0	0	0
Datorii cu impozitele	0	0	0	0
Altele	0	0	0	0
Datorii pe termen scurt	36.412,91	35.169,80	42.728,31	63.371,42
Capital	-2.254,59	8.826,06	210,35	-18.019,77

Bilanțul
Elementele principale din bilanțul simplificat al CET HIDROCAR BURI SA

Situația financiară a operatorului SC. CET HIDROCAR BURI SA este critică,

societatea acumulând restanțe și datorii semnificative ce sunt suportate din bugetul local pentru susținerea activității și implicit a serviciului public de alimentare cu energie termică.

În această situație, CET HIDROCARBURI SA nu are nici o posibilitate de a atrage finanțare și de a realiza investițiile necesare pentru creșterea performanței sistemului centralizat de termoficare din fonduri europene sau naționale. Singura care poate face investiții în SACET, cu sau fără atragerea unor finanțări din fonduri europene sau naționale, este Consiliul Local al Municipiului Arad, ceea ce constituie o povară mare pentru bugetul local, având în vedere că anual

suportă costurile cu subvenții diferență preț la energia termică livrată populației și pierderile tehnologice induse.

12. Analiza numărului de consumatori la SACET

Din punct de vedere al consumatorilor, operatorul de termoficare are 39 de clienți alimentați din rețeaua termică primară și 3.255 consumatori alimentați din rețeaua secundară, din care 2.539 de asociații de proprietari și persoane fizice și 616 de agenți economici și instituții. CET-H Arad furniza la nivelul anului 2020 energie termică la 26.000 de apartamente din totalul de 44.893 de apartamente din oraș ceea ce reprezintă 57,91%.

Situația consumatorilor racordați și debransați în ultimii 3 ani se prezintă după cum urmează:

Tabel nr. 1 Număr consumatori racordați la SACET și centrale termice

Nr.crt.	Specificație - SACET	An 2020	An2021	An 2022
1	Nr. apartamente debransate în cursul anului	2492	3010	177
2	Nr. de apartamente total bransate la finele anului	26657	23647	23470
3	Grad de bransare consumatori casnici, la finele anului	59,38%	52,67%	52,28%
4	Număr agenți economici bransați în timpul anului (existenți la finele anului)	503	478	453
5	Număr agenți economici debransați în timpul anului	39	25	25
6	Număr agenți economici debransați la finele anului.	39	25	25
7	Număr instituții publice bransate în timpul anului	141	141	141
	(existenți la finele anului)			
8	Număr instituții publice debransate în timpul anului	0	0	0
9	Număr instituții publice debransate la finele anului.	0	0	0

Valorile energiei termice distribuite în sistem centralizat în Municipiul Arad (Gcal/an) sunt prezentate în tabelul de mai jos.

2015	2016	2017	2018	2019
346.762	367.723	363.860	333.290	272.750

Cantitatea de energie livrată consumatorilor este într-o continua scădere datorită debransărilor considerabile care apar în fiecare an. Comparativ cu anul de referință 2015, cantitatea de energie termică livrată a scăzut cu 21,34% în 2019.

Pentru populație, parametri slabi la care agentul termic și apa caldă ajung la unele gospodării este principalul motiv pentru tendința de debransare de la SACET. Debransările masive contribuie direct la pierderile suferite de sistemul centralizat, lucru care a dus și la creșterea prețului gigacaloriei, făcând acest sistem și mai puțin atractiv pentru cetățenii Aradului care au preferat să se îndrepte spre sisteme de încălzire individuale.

Soluții pentru menținerea și creșterea numărului de clienți

Una dintre problemele actuale ale SACET este reprezentată de scăderea treptată a numărului de apartamente racordate și a producției anuale de energie termică, începând cu anul 2016.

An	Total contracte	Contracte noi	Debransări	Total anual
2016	3298	32	58	3272
2017	3234	33	64	3203
2018	3144	44	90	3098
2019	3067	25	77	3015
2020	2987	13	72	2928
2021	2921	21	66	2876
2022	2873	20	48	2845
2023	2796	36	77	2755

În anul 2016 sunt alimentate cu căldură din sistemul centralizat, în exploatarea CET HIDROCARBURI, un număr de 29916 imobile (bransamente). La aceste bransamente sunt racordate următoarele categorii de consumatori:

Surse de alimentare cu căldură	populație		Agenți Economici	Instituții publice
	Nr. apartamente	Nr. persoane		
Sistem centralizat prin PT-uri	29916	75470	275	79

Scăderea numărului de apartamente și a producției de energie termică, afectează și eficiența energetică a SACET, deoarece scade flexibilitatea sistemului, cresc pierderile specifice de căldură prin transport și distribuție și scade atractivitatea investițiilor pentru eficientizarea sistemului.

În aceste condiții, unul din obiectivele din viitorul apropiat al companiei de termoficare trebuie să fie pentru început menținerea numărului actual de clienți și apoi creșterea acestuia. În vederea realizării acestor obiective, un rol important îl vor avea următoarele:

- Realizarea treptată a investițiilor de eficientizare propuse în cadrul strategiei;
- Popularizarea rezultatelor investițiilor printr-o activitate susținută de marketing;
- Diversificarea serviciilor;
- Schimbarea treptată a percepției și mai ales a încrederii populației.

Măsurile tehnice pentru menținerea și creșterii numărului de clienți sunt reprezentate de implementarea investițiilor propuse în cadrul strategiei:

- Modernizarea sursei de producție prin instalarea unor capacități energetice în cogenerare cu ardere mixtă gaz - hidrogen.
- Modernizarea rețelelor de transport și de distribuției a energiei termice, în scopul reducerii pierderilor masice și termice, creșterii siguranței și continuității în alimentarea cu energie termică;
- Integrarea extinsă a unor surse regenerabile de producere a energiei termice:
 - Sisteme solare termice
 - Pompe de căldură aer-apă
 - Pompe de căldură apă-apă
- Implementarea unui sistem de contorizare inteligentă și digitalizare, care să permită inclusiv publicarea online a rezultatelor eficientizării energetice (ponderea surselor regenerabile de energie, reducerea nivelului emisiilor de CO₂, reducerea costurilor etc.)
- Contorizarea individuală, care trebuie să fie asociată cu schimbarea distribuției agentului termic în blocuri, de pe verticală, pe orizontală. Această modificare poate fi realizată în cadrul renovării aprofundate a clădirilor.

Măsurile de marketing propuse în cadrul strategiei, care pot contribui la menținerea și creșterii numărului de clienți sunt reprezentate de schimbarea modului de abordare a sistemului de marketing și comunicare:

- Asigurarea unor resurse adecvate (financiare și umane) pentru implementarea programului de marketing;
- Definierea anuală de ținte și indicatori de performanță privind situația consumatorilor existenți și a consumatorilor noi;
- Definierea anuală de ținte și indicatori de performanță privind rezultatele eforturilor de marketing și comunicare;
- Monitorizarea și evaluarea implementării măsurilor de marketing și comunicare;
- Întocmirea de planuri de afaceri și marketing detaliate pentru noile servicii propuse.

Măsurile de diversificare a serviciilor și de creștere a încrederii populației, care pot contribui la menținerea și creșterii numărului de clienți sunt reprezentate de:

- Verificarea și curățarea instalațiilor de încălzire din apartamente;
- Ofertarea serviciului de montare de robinete cu termostat și repartitoare de costuri;
- Flexibilizarea sistemului de facturare;
- Creșterea transparenței privind modalitatea de calcul a costurilor aferente alimentării cu energie termică;

- Informarea periodică a consumatorilor privind investițiile realizate și efectele acestora;
 - Dezvoltarea unei campanii de comunicare menită să accentueze că decizia de a rămâne branșat la SACET;
 - Organizarea periodică de întâlniri cu dezvoltatorii imobiliari, pentru promovarea soluțiilor tehnice specifice;
 - Ofertarea serviciilor specifice către entități economice;
- Toate aceste servicii enumerate generic trebuie dezvoltate în funcție de asumarea lor, inclusiv din prisma modelului de guvernanță adoptat de către operatorul de termoficare.

13. Investiții

În cadrul *Strategiei de alimentare cu energie termică în municipiul Arad în perioada 2022 – 2030 și perspectiva 2050* au fost analizate atât tehnologiile și soluțiile de încălzire nepoluante, cât și a tehnologiile existente bazate pe combustibili convenționali pentru trei niveluri de furnizare a serviciilor (la nivel de localitate, de cartier și individual) care permit adaptarea opțiunilor și configurațiilor pentru optimizarea serviciilor de încălzire și răcire.

Soluția la *nivel de oraș* pentru optimizarea furnizării încălzirii și răcirii în Arad poate consta într-o combinație de soluții la nivel de localitate, de cartier și individuale, în funcție de prioritățile orașului și de analiza ulterioară a costurilor și a cererii.

Pentru o schemă de încălzire centrală, au fost analizate două opțiuni și configurații principale: o centrală de cogenerare pe bază de biomasă/deșeuri și mai multe centrale de cogenerare pe bază de motoare pe gaz natural, cu posibilitatea de funcționare cu mix de hidrogen în perspectivă.

La nivel de *cartier*, există mai multe opțiuni disponibile, dintre care majoritatea ar plasa orașul pe o cale mai durabilă și mai sustenabilă din punct de vedere ecologic. Cu toate acestea, având în vedere că unele instalații descentralizate de producere a căldurii sunt deja echipate cu centrale de cogenerare pe bază de motoare pe gaz, dar cu încărcare redusă pe durata sezonului cald, extinderea unei astfel de tehnologii, dimensionată adaptat, ar contribui în continuare la acoperirea unei părți din necesarul global de încălzire și ar putea fi complet decarbonizată prin utilizarea biocombustibililor sau chiar a hidrogenului în perspectiva următorilor 5-10 ani.

O altă opțiune ar putea consta în instalarea de pompe de căldură, alimentate parțial și nesincronizat cu energie solară fotovoltaică. Prezența unei surse locale de căldură, cum ar fi cea geotermală, ar putea permite decarbonizarea completă a producției de căldură și apă caldă menajeră, îmbunătățind în același timp eficiența procesului.

Cea de-a treia opțiune la nivel de cartier s-ar putea baza pe energia geotermală, care are avantajul de a asigura o încălzire constantă (i.e. non-intermitentă), fără emisii, în cartierele situate în vecinătatea surselor geotermale.

În cele din urmă, soluțiile la nivel *individual* ar putea include cazane pe gaz, încălzitoare electrice, pompe de căldură aer-apă (și cazane cu peleți de lemn pentru case individuale), blocuri de locuințe sau clădiri publice.

13.1 Sinteza investițiilor propuse potrivit *Strategiei de alimentare cu energie termică în municipiul Arad în perioada 2020 – 2030 și perspectiva 2050*

Conform scenariilor propuse, se prezintă mai jos sinteza investițiilor luate în calcul:

Nr. crt.	Investiția	PIF
1	Sursă nouă de producere energie termică și electrică în cogenerare de înaltă eficiență la CET Hidrocarburi SA (31,4MWeI +27 MWt, CAF 4X25MWt si Acumulator 430MWt)	30.06.2026
2	Retehnologizare conducte rețea primară și secundară	
	Etapa 1:30 %	01.07.2025
	Etapa 2: 50 %	01.09.2026
	Etapa 3: 20 %	01.09.2027
3	Retehnologizare PT-uri (inclusiv cu stații fotovoltaice individuale) și rețea primara aferenta noilor mini puncte termice	
	Etapa 1:30 %	01.09.2025
	Etapa 2: 50 %	01.09.2026
	Etapa 3: 20 %	01.09.2027
4	Unitate de cogenerare de înaltă eficiența cu gazeificare de Biomasa 1,8 MWe	30.06.2026
5	2 Turbine cu gaze 2 x 13,5 MWt + 2 x 8,5 MWe	01.09.2028
6	Conducta de legătura la rețea gaz înaltă presiune Transgaz	31.12.2026
7	Modernizarea stației de pompare prin utilizarea pompelor de rețea și apă de adaos cu turație variabilă	30.06.2026
8	Unitate de producție energie termica folosind apa geotermala și pompe de căldura	01.07.2027
9	Unitate de producție energie cu panouri fotovoltaice Etapa 1 + unitate de acumulare energie electrică	01.07.2027
10	Unitate de producție energie cu folosirea deșeurilor menajere RDF sau SRF	01.07.2029
11	Unitate de producție energie cu panouri fotovoltaice Etapa 2 + unitate de acumulare energie electrică	01.07.2030

Soluțiile analizate în cadrul strategiei sunt:

Soluția 1: surse producere energie din RES cu o putere de 10 MWt;

- 3 Motoare termice (MT) cu putere de 9 MWt și 10,4 MWe fiecare;
- 4 Cazane de apa fierbinte (CAF) cu putere unitară 25 MWt fiecare;

Soluția 2: surse producere energie din RES cu o putere de 8 MWt;

- 3 Motoare termice (MT) cu putere de 9 MWt și 10,4 MWe fiecare;
- 2 Turbine cu gaz (TG) având putere unitară de 13,5 MWt și 8,5 MWe;
- 2 Cazane de apă fierbinte (CAF) cu putere unitară 25 MWt fiecare + 1 CAS 7,4 MWt.

Ca urmare a comparațiilor celor 2 soluții s-a optat pentru soluția 2, datorită următoarelor avantaje:

- Procentul de energie termică produsă în cogenerare este mai mare decât în soluția 1, deci sistemul de cogenerare este eficient în orice situație, adică chiar dacă sursele de producere a energiei termice din RES nu se pot finanța și deci realiza în termenul legal. În soluția 2 se respecta prevederile Directivei 2012/27/CE în orice situație;
- Economia de energie primară este mai mare;
- Reducerea de emisii este mai mare;
- Indicatorii financiari sunt superiori.

Realizarea surselor de producere a energiei termice în soluția 2, se poate realiza etapizat, în sensul că turbinele pe gaze se pot monta în cadrul altui proiect decât cel al motoarelor termice.

La nivelul rețelei de termoficare pentru ridicarea eficienței sistemului este necesară înlocuirea sistemului existent învechit cu conducte preizolate cu pierderi mici de căldură prin transfer.

Se face mențiunea că toate îmbunătățirile/modernizările (stocare ET, valorificare energetică biomasa, centrale de cogenerare și modernizarea rețelei, inclusiv SCADA etc.) duc la beneficii importante din punct de vedere al eficienței SACET și la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Pe lângă adoptarea unui scenariu din cele propuse, se recomandă realizarea de investiții în modernizarea rețelelor termice primare, cât și modernizarea rețelelor termice secundare și a punctelor termice/module termice (pct. 7 și pct. 8).

Investițiile descrise mai sus sunt estimate global și au rolul de a prezenta un necesar de investiții pentru un spectru de 10 ani în față.

13.2 Eșalonarea investițiilor

Eșalonarea investițiilor este considerată într-un interval de 2 – 5 ani pentru surse și de 10 ani pentru continuarea și finalizarea modernizării rețelelor termice.

13.3 Surse de finanțare pentru realizarea investițiilor

13.3.1. Planul Național de Relansare și Reziliență (PNRR)

Uniunea Europeană a decis să înființeze un instrument financiar temporar cu aplicare până în 2026, cu scopul de a oferi sprijin statelor membre pentru a face față provocărilor generate de Criza COVID-19 și consecințele sale economice.

Mecanismul este gândit pe mai mulți piloni, unul dintre aceștia fiind Tranziția verde:

- Tranziția verde ar trebui să fie sprijinită prin reforme și investiții în tehnologii și capacități verzi, inclusiv în biodiversitate, eficiență energetică, renovarea clădirilor și economia circulară,

contribuind în același timp la obiectivele Uniunii Europene privind clima, promovând creșterea sustenabilă, creând locuri de muncă și menținând securitatea energetică.

- Componenta C6 Energie are ca obiectiv abordarea principalelor provocări ale sectorului energetic din România în ceea ce privește decarbonizarea și poluarea aerului, respectiv asigurarea tranziției verzi și a digitalizării sectorului energetic prin promovarea producției de energie electrică din surse regenerabile, a eficienței energetice și a tehnologiilor viitorului

Investiții:

- I3. Dezvoltarea de capacități de producție pe gaz, flexibile și de înaltă eficiență, pentru cogenerarea de energie electrică și termică (CHP) în sectorul încălzirii centralizate, în vederea atingerii unei decarbonizări adânci (Alocare – 300 mil. euro)

- I3. Va contribui la atenuarea provocărilor cu care se confruntă România în tranziția de la sursele de energie pe bază de cărbune și lignit. În particular, investiția va asigura furnizarea de energie termică consumatorilor, în contextul eliminării treptate a cărbunelui/lignitului din procesul de producție a energiei electrice și termice.

- Prin această măsură (I3.) se are în vedere construirea sau re tehnologizarea/ modernizarea instalațiilor/capacităților/unităților de cogenerare, orientate către viitor, flexibile și de înaltă eficiență, utilizând gazul, pregătite să preia hidrogen verde și/sau alte gaze regenerabile și cu emisii reduse de carbon, în sectorul încălzirii centralizate, așa cum este definită în Directiva 2010/31/UE, cu respectarea criteriilor din Anexa III la Ghidul tehnic DNSH (2021/C58/01). Investiția va conduce la instalarea unei capacități pe gaz de cel puțin 300 MW, orientată către viitor, flexibilă și de înaltă eficiență, pregătită pentru utilizarea gazelor regenerabile și cu emisii reduse de carbon, pentru cogenerarea de energie electrică și termică (CHP) în termoficarea urbană.

13.3.2. Fondul de Modernizare 10d

Fondul de Modernizare 10d este un mecanism de finanțare introdus de Directiva (UE) 2018/410 a Parlamentului European în vederea rentabilizării reducerii emisiilor de dioxid de carbon și a sporirii investițiilor în eficiență energetică.

Obiectivele Fondului de Modernizare vizează:

- Tranziția către un sistem energetic cu emisii reduse de carbon, prin stimularea investițiilor în surse regenerabile de energie, **rețele de transport care să includă distribuția energiei termice în zonele rezidențiale și comerciale**, interconectări de rețele pentru transportul de electricitate și gaze naturale, precum și stocarea de energie, îmbunătățirea eficienței energetice în producerea de energie, inclusiv în sectoarele de transport, clădiri, construcții, agricultură și deșeuri și pentru o tranziție echitabilă în regiunile dependente de cărbune.

Programul de finanțare are în vedere creșterea interconectărilor dintre statele membre, precum și sprijinirea unei tranziții echitabile în regiunile cu emisii intensive de dioxid de carbon, astfel încât să se sprijine relocarea, recalificarea și îmbunătățirea competențelor lucrătorilor, educația, inițiativele legate de căutarea unui loc de muncă și start-upurile.

13.3.3. Fondul de Inovare 10c

Fondul de inovare 10c este un mecanism de finanțare introdus de Directiva (UE) 2018/410 a Parlamentului European în vederea rentabilizării reducerii emisiilor de dioxid de carbon și a sporirii investițiilor în eficiență energetică pentru proiecte inovative.

Obiectivele Fondului de Inovare vizează:

Tranziția către un sistem energetic cu emisii reduse de carbon, prin stimularea investițiilor în surse regenerabile de energie, **rețele de transport care să includă distribuția energiei termice în zonele rezidențiale și comerciale**, interconectări de rețele pentru transportul de electricitate și gaze naturale, precum și stocarea de energie, îmbunătățirea eficienței energetice în producerea de energie, inclusiv în sectoarele de transport, clădiri, construcții, agricultură și deșeuri și pentru o tranziție echitabilă în regiunile dependente de cărbune.

Programul de finanțare are în vedere creșterea interconectărilor dintre statele membre, precum și sprijinirea unei tranziții echitabile în regiunile cu emisii intensive de dioxid de carbon, astfel încât să se sprijine relocarea, recalificarea și îmbunătățirea competențelor lucrătorilor, educația, inițiativele legate de căutarea unui loc de muncă și start-upurile.

13.3.4. Ordonanța de urgență nr. 53/2019

Această OUG se referă la aprobarea Programului multianual de finanțare a investițiilor pentru modernizarea, reabilitarea, re tehnologizarea și extinderea sau înființarea sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică a localităților și pentru modificarea și completarea Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006.

Prin acest document se prevede că unitățile administrativ - teritoriale beneficiare le sunt alocate fonduri pentru modernizarea, reabilitarea, re tehnologizarea și extinderea sau înființarea sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică, în vederea finanțării obiectivelor/ proiectelor de investiții în:

- unitatea/unitățile de producție a agentului termic;
- rețeaua de transport al agentului termic primar: apă fierbinte;
- punctele de termoficare sau modulele termice la nivel de imobil;
- rețeaua de distribuție a apei calde și a agentului termic de încălzire.

Sumele alocate se utilizează de către unitățile administrativ-teritoriale beneficiare pentru cofinanțarea următoarelor categorii de cheltuieli eligibile aferente realizării lucrărilor pentru investiția de bază:

- pentru amenajarea terenului;
- pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului investiției;
- pentru studii de teren;
- pentru documentații-suport;
- pentru expertizare tehnică;
- pentru certificarea performanței energetice și auditul energetic al clădirilor;
- pentru proiectare;
- pentru asistență tehnică;
- cheltuieli legate de investiția de bază;
- pentru achiziția de utilaje și echipamente;
- pentru probe tehnologice și teste;

- taxa pe valoarea adăugată, în condițiile prevederilor legale în vigoare;
- pentru achiziția de active fixe necorporale.

Cheltuielile eligibile ale proiectelor depuse în cadrul Programului Termoficare sunt cofinanțate în cuantum de maximum 85% prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și, respectiv, în cuantum de minimum 15% din fonduri proprii ale unităților administrativ-teritoriale beneficiare.

13.3.5. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)

Principalele domenii care urmează să fie finanțate prin PODD sunt eficiența energetică, apă și apă uzată, managementul deșeurilor, biodiversitatea, calitatea aerului, managementul riscurilor. Programul este dedicat atât IMM-urilor, cât și companiilor mari, inclusiv operatorilor SACET.

Obiectiv specific: Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Proprietatea de investiții: Promovarea eficienței energetice, a sistemelor și rețelelor inteligente de energie și a soluțiilor de stocare.

Acțiuni/Tipuri de proiecte:

1. Proiecte demonstrative și de eficiență energetică în IMM-uri și măsuri de sprijin adiacente.
2. Proiecte de eficiență energetică în întreprinderile mari și măsuri de sprijin adiacente.

13.3.6. Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020 – Axa prioritară 6

Axa Prioritară 6 – Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon

Obiective specifice

6.1 Creșterea producției de energie din resurse regenerabile mai puțin exploatate (biomasă, biogaz, geotermal)

Acțiuni:

- Realizarea și/sau modernizarea capacităților de producție a energiei electrice și/sau termice din biomasă și biogaz;
- Realizarea și modernizarea capacităților de producție a energiei termice pe bază de energie geotermale.

13.3.7. FNIEESC

(Fondul Național de Investiții pentru Eficiență Energetică și Schimbări Climatice)

Acest fond este preconizat să se înființeze de către Ministerul Energiei – Direcția Eficiență Energetică, cu scopul de a susține proiecte de creștere a eficienței energetice, inclusiv pentru SACET-uri.

13.3.8. Finanțare ESCO în regim credit furnizor

O companie de tip ESCO oferă finanțare în regim credit furnizor pentru implementarea următoarelor proiecte de eficiență energetică:

- Centrale de cogenerare;
- Pompe de căldură;
- Centrale fotovoltaice;
- Sisteme de monitorizare a consumurilor energetice;
- Modernizare rețele termice;
- Modernizare centrale termice și puncte termice;
- Modernizare sisteme de pompaj;
- Modernizare instalații de iluminat interior și exterior;
- Soluții de compensare a energiei reactive;
- Soluții de trecere a delimitării de la joasă la medie tensiune.

13.3.8. Fondul Român pentru Eficiența Energiei

Împrumuturi pentru economisirea energiei, cu dobândă negociabilă în funcție de atractivitatea proiectului, valoarea împrumutului și anvergura investiției.

Fondul de finanțare este dedicat societăților comerciale cu capital privat sau public-privat și instituțiilor publice de interes local sau național.

Finanțarea se acordă pentru realizarea următoarelor măsuri de economisire a energiei:

1. Modernizări ale proceselor tehnologice sau a proceselor de fabricație;

2. Cazane și schimbătoare de căldură, pompe;
3. Încălzire industrială, cogenerare;
4. "Smart grid", contorizare inteligentă, compensarea energiei reactive, gestiunea consumurilor de energie;
5. Iluminat interior și exterior, modernizarea sistemelor de alimentare cu energie termică, "înverzirea" clădirilor publice și a transportului;
6. Valorificarea surselor regenerabile de energie pentru autoconsum.

14. Analiza multicriterială pentru stabilirea modalității optime de gestiune, opțiuni posibile: descrierea cadrului legal pentru fiecare opțiune în parte, a procedurilor de urmat, fluxul financiar, analiza SWOT, alte elemente relevante în prezentarea opțiunilor

a. Opțiuni

Opțiunea 1. Serviciu public de interes local

Descriere generală - Schema

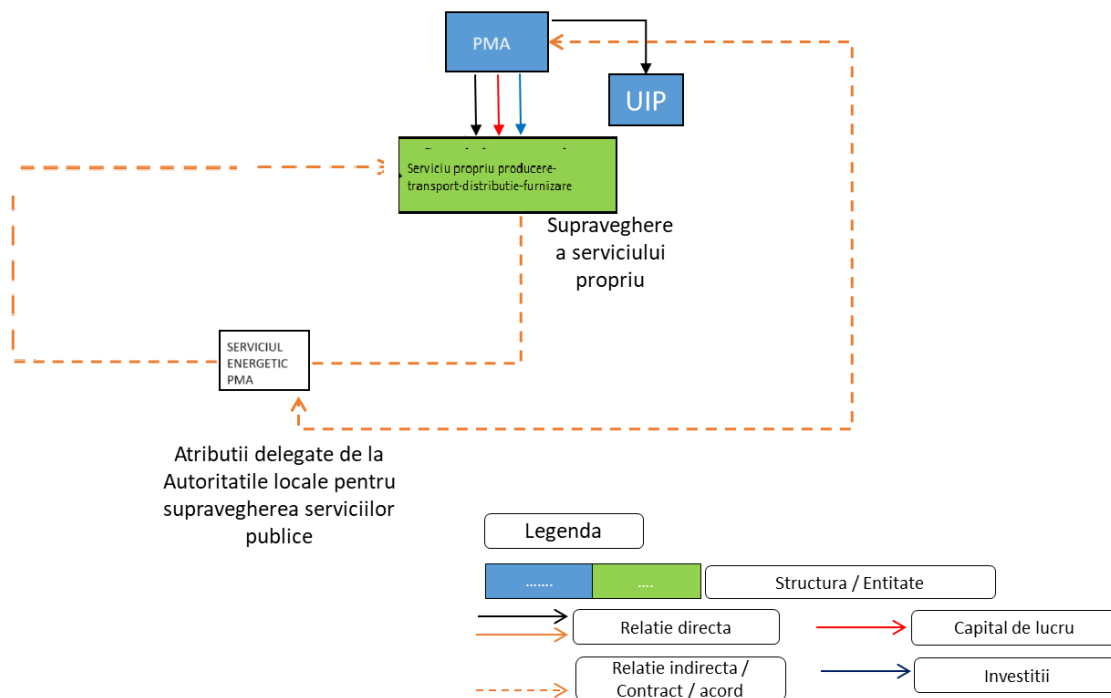

Figura 1. Opțiunea 1 – Descriere generală

În conformitate cu prevederile art. 28 alin. (1) din Legea nr. 51/2006, gestiunea directă reprezintă *modalitatea de gestiune în care autoritățile deliberative și executive, în numele unităților administrativ-teritoriale pe care le reprezintă, își asuma și exercita nemijlocit toate competențele și responsabilitățile ce le revin potrivit legii cu privire la furnizarea/prestarea serviciilor de utilități publice, respectiv la administrarea, funcționarea și exploatarea sistemelor de utilități publice aferente acestora.*

- Proprietarul infrastructurii, respectiv PMA va înființa serviciu propriu de utilitate publică - pentru producere, transport, distribuție și furnizare energie termică.
- Unitatea de Implementare și Management a proiectului este în subordinea autorității locale.

Descriere relații juridice și procedurale

În cazul Opțiunii 1, gestiunea directă se realizează prin intermediul unor **servicii publice de interes local**, specializate, cu personalitate juridică, înființate și organizate în subordinea consiliului local, prin hotărâri ale autorității deliberative a UAT.

Aceste servicii:

- își desfășoară activitatea în baza unei **hotărâri de dare în administrare** care trebuie să conțină prevederi detaliate și complete privind atribuțiile și responsabilitățile acestora cu privire la furnizarea/prestarea serviciului și operarea sistemului de utilități publice aferent; și
- se organizează și funcționează pe baza unui regulament de organizare și funcționare aprobat de autoritatea deliberativă a UAT.

În vederea dării în administrare, autoritatea publică locală trebuie să parcurgă următoarele etape:

1. CL aproba Studiul de oportunitate și alege modalitatea de gestiune a serviciului, respectiv gestiune directă prin servicii publice.
2. Serviciul public de producție, transport distribuție și furnizare a energiei termice cu personalitate juridică se înființează prin hotărârea Consiliului Local Arad în subordinea acestuia.
3. După preluarea bunurilor de retur/preluare de la vechiul operator, prin hotărâri ale CL, acestea vor fi date în administrare către serviciul public înființat.
4. Preluarea personalului necesar desfășurării în condiții eficiente a serviciului de la vechiul operator.
5. Serviciul public de producție, transport distribuție și furnizare a energiei termice asigură, în principal, producția energiei termice prin operarea CET/CT, transportul acesteia până la rețeaua de distribuție, distribuția acesteia prin rețeaua de distribuție proprie, precum și furnizarea energiei termice către consumatorii finali.
6. CL va aproba regulamentul de organizare și funcționare a serviciului public.

Descriere flux financiar

Fluxurile financiare pentru această opțiune sunt prezentate în următoarea figură:

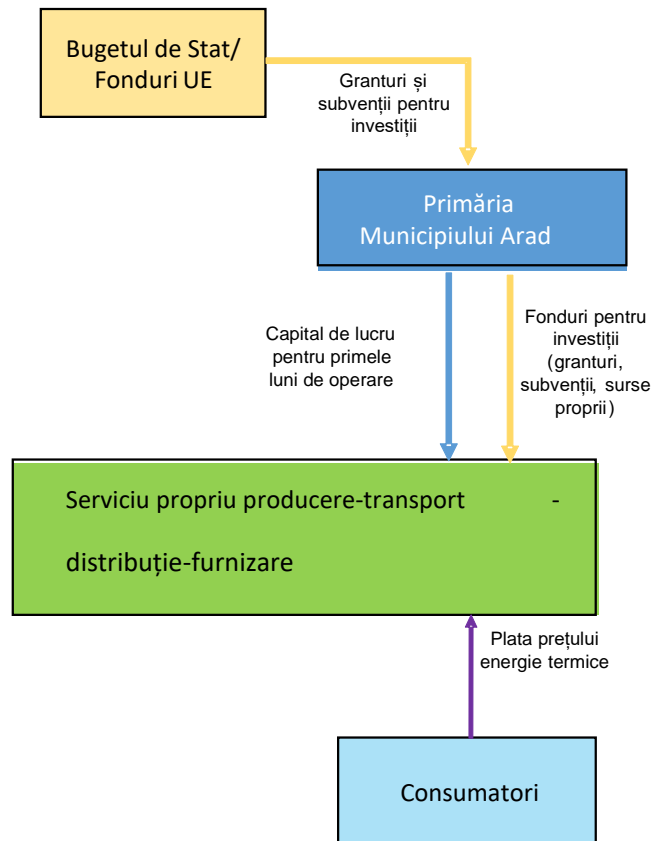

Figura 2. Opțiunea 1 – Fluxuri financiare

Principalele fluxuri financiare sunt următoarele:

- **Asigurarea capitalului de lucru** pentru primele luni de operare. Ținând cont ca exploatarea serviciului va fi preluată de un operator nou creat va fi nevoie de o injecție de capital de lucru pentru a asigura operarea în primele luni care să permită:
 - Acoperirea costurilor normale de operare (salarii și costuri aferente, combustibil, energie, etc.) pentru 3-4 luni până procesul de facturare-colectare va intra în ritmul normal.
 - Acoperirea costurilor cu întreținerea planificată pe perioada de vară ținând cont ca preluarea operării se va face înainte de începerea sezonului de iarnă. Pentru a dimensiona aceasta suma va trebui să fie obținut planul de întreținere și reparații de la operatorul actual;
- **Fluxurile financiare privind finanțarea investițiilor:** Responsabilitatea realizării investițiilor va rămâne exclusiv la autoritatea locală care va trebui să acceseze finanțări din diferite surse (ex. fonduri UE, buget de stat, bugete locale, împrumuturi, etc.), să implementeze investiții cu sprijinul tehnic al operatorului (SP) și apoi să transfere aceste active în exploatare către operator.

Analiza SWOT Opțiunea 1

Figura 3. SWOT Opțiunea 1

Opțiunea 2. Societate nouă reglementată de Legea nr. 31/1990

Descriere generală - Schema

Așa cum am precizat mai sus, gestiunea directă reprezintă modalitatea de gestiune în care autoritățile deliberative și executive, în numele unităților administrativ-teritoriale pe care le reprezintă, își asuma și exercita nemijlocit toate competențele și responsabilitățile ce le revin potrivit legii cu privire la furnizarea/prestarea serviciilor de utilități publice, respectiv la administrarea, funcționarea și exploatarea sistemelor de utilități publice aferente acestora.

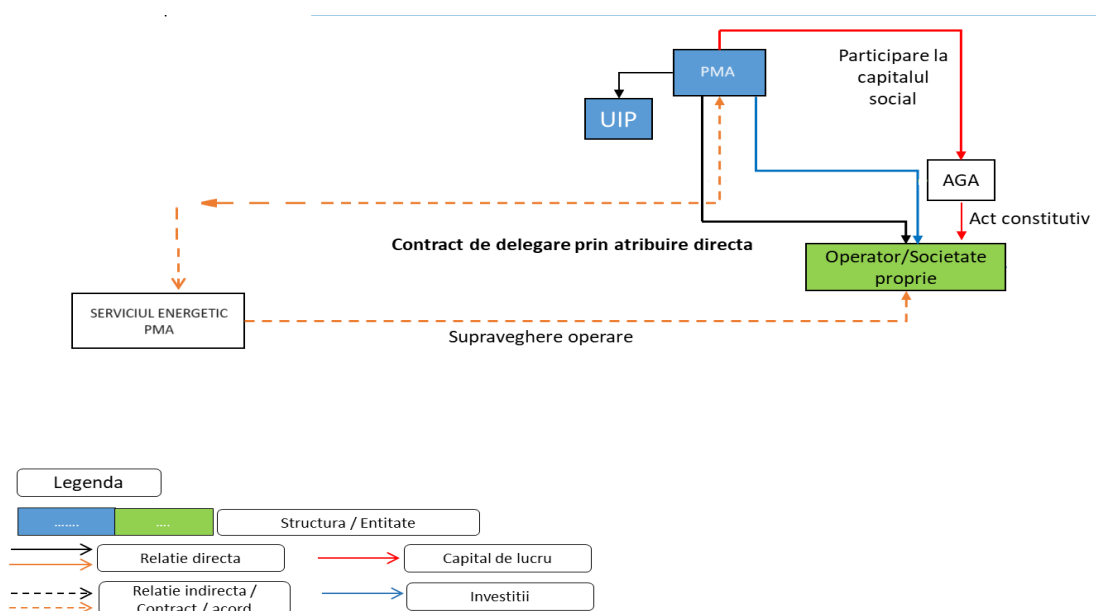

Figura 4. Opțiunea 2 - Descriere generală

Participanții în cadrul acestei scheme sunt:

- Proprietarul infrastructurii, în baza unei proceduri de atribuire directe va semna un Contract de delegare al serviciilor publice – CDSPP cu un Operator deținut integral de autoritate locală.
- PMA va controla și aviza nivelul serviciilor, strategia de dezvoltare și va aproba prețul local în urma stabilirii, ajustării sau modificării prețului și tarifului de către operator precum și prețul local pentru populație.

Descriere relații juridice și procedurale

În Opțiunea 2, gestiunea directă se realizează prin intermediul unei societăți noi reglementate de Legea nr. 31/1990, cu capital social integral al unităților administrativ-teritoriale, înființată de autoritatea deliberativă a UAT.

În această situație, serviciile își desfășoară activitatea în baza unui contract de delegare a gestiunii serviciilor de utilități publice și se organizează și funcționează pe baza unui **regulament de organizare și funcționare** aprobat de către consiliul de administrație al acestora.

Încredințarea gestiunii directe unui operator de drept privat se poate realiza dacă următoarele condiții cumulative sunt îndeplinite atât la data atribuirii contractului de delegare a gestiunii, cât și pe toată durata acestui contract (art. 28 alin. (2¹) din Legea nr. 51/2006):

i) unitățile administrativ-teritoriale membre ale unei asociații de dezvoltare intercomunitară având ca scop serviciile de utilități publice, în calitate de acționari/asociați ai operatorului regional, prin intermediul asociației, sau, după caz, unitatea administrativ-teritorială, în calitate de acționar/asociat unic al operatorului, prin intermediul adunării generale a acționarilor și al consiliului de administrație, exercită un control direct și o influență dominantă asupra deciziilor strategice și/sau semnificative ale operatorului regional/operatorului în legătura cu serviciul furnizat/prestat, similar celui pe care îl exercită asupra structurilor proprii în cazul gestiunii directe;

ii) operatorul regional, respectiv operatorul, după caz, desfășoară exclusiv activități din sfera furnizării/prestării serviciilor de utilități publice destinate satisfacerii nevoilor de interes public general ale utilizatorilor de pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre ale asociației, respectiv a unității administrativ-teritoriale care i-a încredințat gestiunea serviciului;

iii) capitalul social al operatorului regional, respectiv al operatorului este deținut în totalitate de unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociației, respectiv de unitatea administrativ-teritorială; participarea capitalului privat la capitalul social al operatorului regional/operatorului este exclusă.

În vederea dării în administrare, autoritățile publice locale trebuie să parcurgă următoarele etape:

1. CL aproba Studiul de oportunitate și alege modalitatea de gestiune a serviciului.
2. Consiliul Local al Municipiului Arad **decide constituirea operatorului care va asigura gestiunea serviciului**, sub forma unei societăți reglementate de Legea societăților nr. 31/1990. Operatorul va fi deținut integral de Consiliul Local al Municipiului Arad.
3. Prin hotărâri ale CL se vor aproba **actul constitutiv** al operatorului, inclusiv **sediul, capitalul social și componenta organelor de conducere, regulamentul de organizare și funcționare a serviciului, precum și contractul de delegare a serviciului**.
4. Documentația aferentă serviciului poate fi întocmită cu sprijinul unor servicii de consultanță care pot fi contractate în acest scop.
5. Consiliul Local al Municipiului Arad va solicita avizul Consiliului Concurenței cu privire la respectarea de către documentație a reglementărilor specifice privind concurența și ajutorul de stat.
6. În cazul în care se hotărăște înființarea unui nou operator, actul constitutiv al operatorului serviciului este semnat de Primarul Mun. Arad.

Operatorul dobândește personalitate juridică în condițiile Legii 31/1990, prin înscriere la Registrul Comerțului de pe lângă tribunalul în raza căruia operatorul își are sediul.

Organele operatorului sunt adunarea generală a asociației, consiliul de administrație și cenzorii sau auditorul după caz.

Modalitatea de lucru și modul de luare a deciziilor vor fi stabilite prin actul constitutiv al operatorului și organigrama aprobată de adunarea generală.

7. CL încredințează operatorului gestiunea serviciului, cu respectarea criteriilor prevăzute de reglementările privind concurența în vigoare și încheie contractul de delegare a serviciului.

8. Supravegherea derulării serviciului public se va realiza conform legii.

Descriere flux financiar

Fluxurile financiare pentru această opțiune sunt prezentate în următoarea figura:

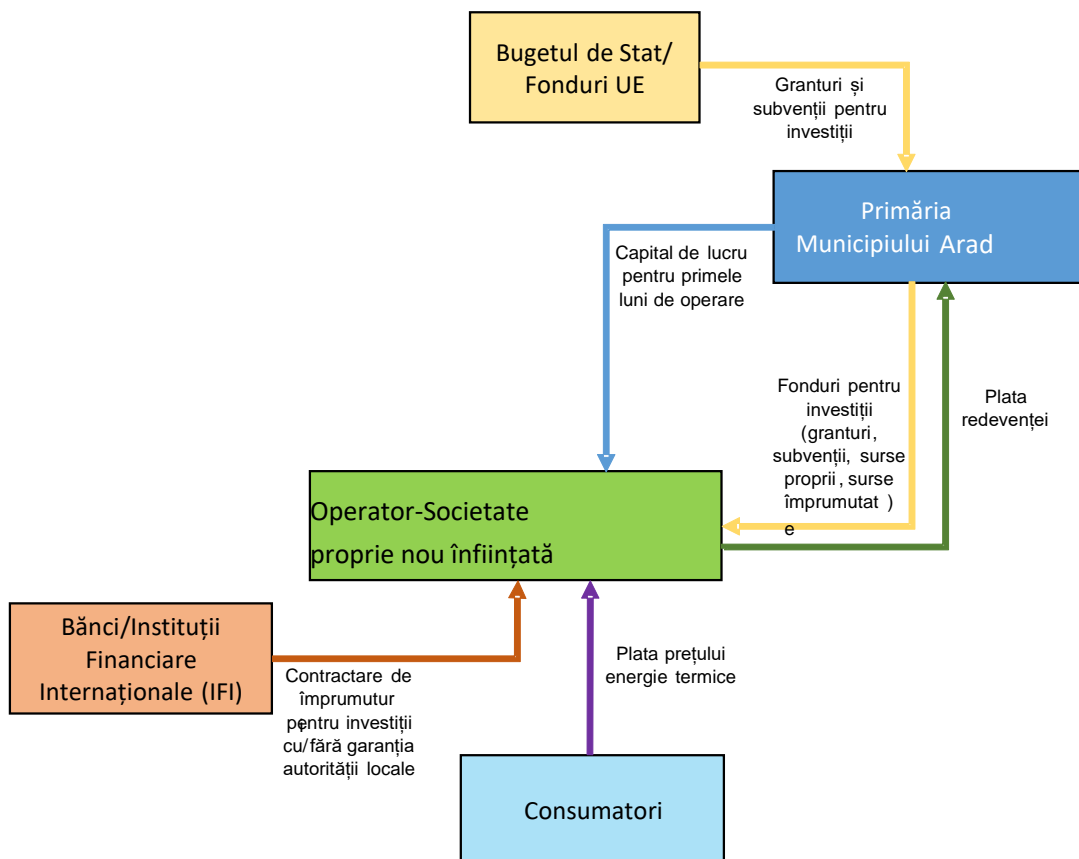

Figura 5. Opțiunea 2 – Fluxuri financiare

Principalele fluxuri financiare sunt următoarele:

- **Asigurarea capitalului de lucru pentru prime**

le luni de operare sub forma de capital social. În cazul în care exploatarea serviciului va fi preluată de un operator nou creat va fi nevoie de o injecție de capital de lucru pentru a asigura operarea în primele luni care să asigure:

- Acoperirea costurilor normale de operare (salarii și costuri aferente, combustibil, energie, etc.) pentru 3-4 luni până procesul de facturare-colectare va intra în ritmul normal.
- Acoperirea costurilor cu combustibilul pentru primele luni de operare din sezonul de iarnă (1-2 luni).
- Acoperirea costurilor cu întreținerea planificată pe perioada de vară ținând cont ca preluarea operării se va face la finalul sezonului de iarnă. Pentru a dimensiona aceasta sumă va trebui să fie obținut planul de întreținere și reparații de la operatorul actual.
- **Fluxurile financiare privind finanțarea investițiilor:**

- Există posibilitatea ca operatorul public să contacteze împrumuturi cu sau fără garanția autorității locale, pentru investiții, fie de la bănci comerciale, fie de la instituții financiare internaționale. Ținând însă cont că operatorul va fi o societate nou creată, va fi dificil în primii ani ca aceasta posibilitate să se materializeze.
- Plata **redevenței** către autoritățile locale.
Orice contract de delegare a gestiunii presupune stabilirea prin contract a unei redevențe (taxa de concesiune) care trebuie să fie plătită de operator către autoritatea delegantă.
- În Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, Articolul 29, alineatul (11), litera m) se menționează: „La stabilirea nivelului redevenței, autoritatea publică locală va lua în considerare valoarea calculată similar amortizării pentru mijloacele fixe aflate în proprietate publică și puse la dispoziție operatorului odată cu încredințarea serviciului/ activității de utilități publice și gradul de suportabilitate al populației. Nivelul redevenței se stabilește în mod transparent și nediscriminatoriu pentru toți potențialii operatori de servicii de utilități publice, utilizându-se aceeași metodologie de calcul.”

Analiza SWOT Opțiunea 2

Figura 6. SWOT Opțiunea 2

Opțiunea 3 Societate reglementata de Legea nr. 31/1990 (Operatorul actual- SC. CET Hidrocarburi Arad SA).

Descriere generală - Schema

Așa cum am precizat mai sus, gestiunea directă reprezintă modalitatea de gestiune în care autoritățile deliberative și executive, în numele unităților administrativ-teritoriale pe care le reprezintă, își asuma și exercita nemijlocit toate competențele și responsabilitățile ce le revin potrivit legii cu privire la furnizarea/prestarea serviciilor de utilități publice, respectiv la administrarea, funcționarea și exploatarea sistemelor de utilități publice aferente acestora.

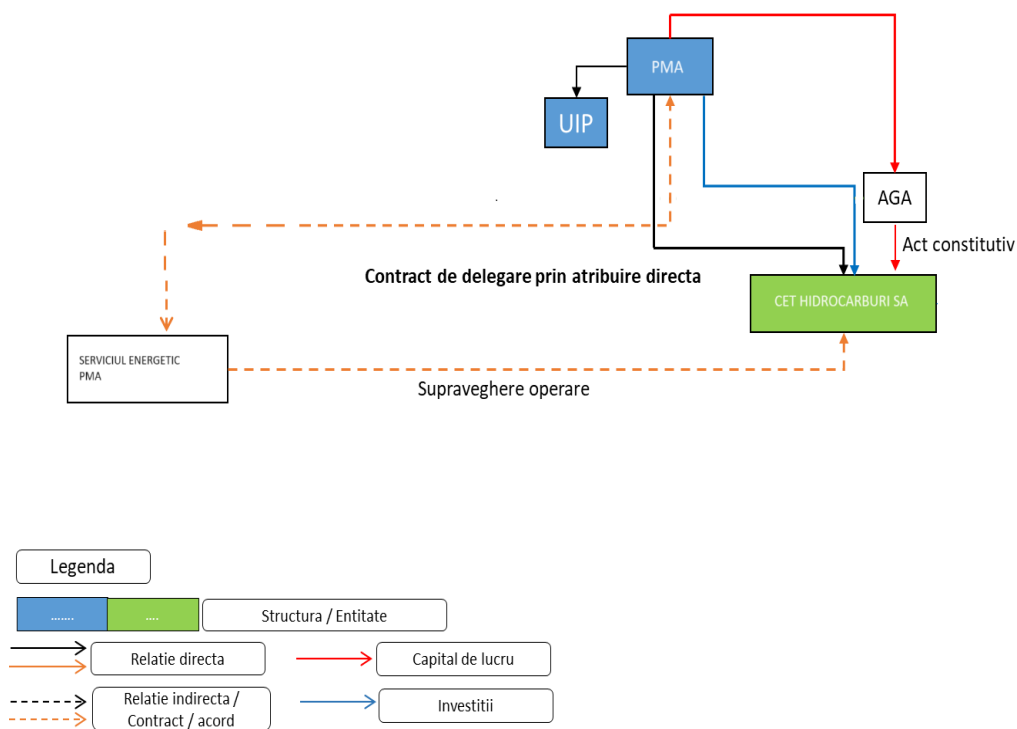

Figura 7. Opțiunea 3 – Descriere generală

Participanții în cadrul acestei scheme sunt:

- Proprietarul infrastructurii, în baza unei proceduri de atribuire directe va semna un Contract de delegare al serviciilor publice – CDSP cu un Operator existent, CET Hidrocarburi SA Arad, deținut integral de autoritate locală.

- PMA va controla și aviza nivelul serviciilor, strategia de dezvoltare și va aproba prețul local în urma stabilirii, ajustării sau modificării prețului și tarifului de către operator precum și prețul local pentru populație.

Descriere relații juridice și procedurale

În Opțiunea 3, gestiunea directă se realizează prin intermediul unei societăți reglementate de Legea nr. 31/1990, cu capital social integral al unităților administrativ-teritoriale, înființată de autoritatea deliberativă a UAT.

În această situație, serviciile sunt prestate în baza unui contract de delegare a gestiunii serviciilor de utilități publice și se organizează și funcționează pe baza unui **regulament de organizare și funcționare** aprobat de către consiliul de administrație al acestora.

Încredințarea gestiunii directe unui operator de drept privat se poate realiza dacă următoarele condiții cumulative sunt îndeplinite atât la data atribuirii contractului de delegare a gestiunii, cât și pe toată durata acestui contract (art. 28 alin. (2¹) din Legea nr. 51/2006):

i) unitățile administrativ-teritoriale membre ale unei asociații de dezvoltare intercomunitară având ca scop serviciile de utilități publice, în calitate de acționari/asociați ai operatorului regional, prin intermediul asociației, sau, după caz, unitatea administrativ-teritorială, în calitate de acționar/asociat unic al operatorului, prin intermediul adunării generale a acționarilor și al consiliului de administrație, exercită un control direct și o influență dominantă asupra deciziilor strategice și/sau semnificative ale operatorului regional/operatorului în legătură cu serviciul furnizat/prestat, similar celui pe care îl exercită asupra structurilor proprii în cazul gestiunii directe;

ii) operatorul regional, respectiv operatorul, după caz, desfășoară exclusiv activități din sfera furnizării/prestării serviciilor de utilități publice destinate satisfacerii nevoilor de interes public general ale utilizatorilor de pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre ale asociației, respectiv a unității administrativ-teritoriale care i-a încredințat gestiunea serviciului;

iii) capitalul social al operatorului regional, respectiv al operatorului este deținut în totalitate de unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociației, respectiv de unitatea administrativ-teritorială; participarea capitalului privat la capitalul social al operatorului regional/operatorului este exclusă.

În vederea dării în administrare, autoritățile publice locale trebuie să parcurgă următoarele etape:

1. CL aproba Studiul de oportunitate și alege modalitatea de gestiune a serviciului.
2. Documentația aferentă serviciului poate fi întocmită cu sprijinul unor servicii de consultanță care pot fi contractate în acest scop.
3. Consiliul Local Arad va solicita avizul Consiliului Concurenței cu privire la respectarea reglementărilor specifice privind concurența și ajutorul de stat de către documentație.
4. CL încredințează operatorului gestiunea serviciului, cu respectarea reglementărilor privind concurența în vigoare și încheie contractul de delegare a serviciului.
5. Supravegherea derulării serviciului public se va realiza conform legii.

Descriere flux financiar

Fluxurile financiare pentru aceasta opțiune sunt prezentate în următoarea figura:

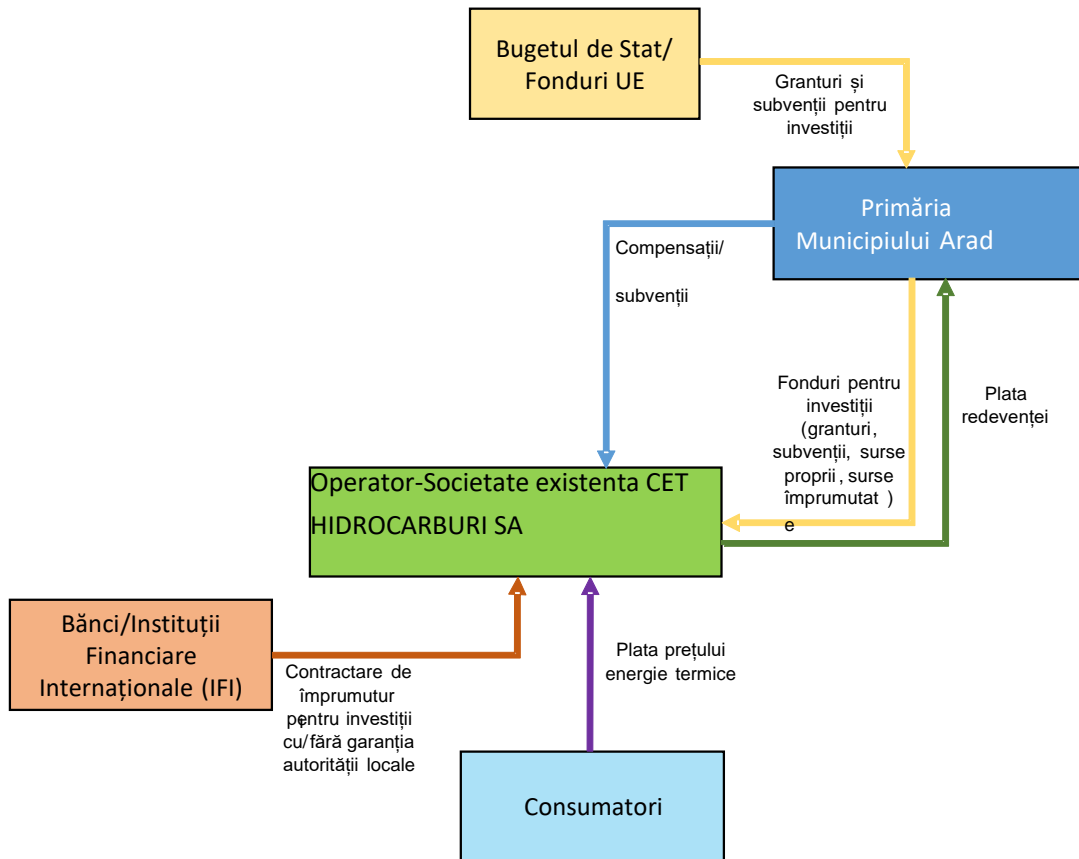

Figura 8.
Opțiunea 3 – Fluxuri financiare

Principalele fluxuri financiare sunt următoarele:

- **Asigurarea capitalului de lucru** pentru

primele luni de operare sub forma de compensații/subvenții, cu respectarea prevederilor legale relevante în materia ajutorului de stat.

- Plățile efectuate din bugetul local către operatorul SC CET HIDROCARBURI S.A, în perioada 2018 -2023, s-au efectuat conform prevederilor contractului de delegare și schemei de ajutor de stat acordat în perioada 2014-30 iunie 2023 operatorilor economici care prestează serviciul de interes economic general de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice în sistem centralizat către populație aprobată prin Ordinul nr. 1.121/1.075/2014 emis de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și Ministerul Finanțelor Publice, sunt la zi și nu au prezentat întârzierii.
- Dificultățile în care se află societatea de a acoperi pierderile până la aprobarea bilanțului energetic și plata pierderilor pe anul anterior pot duce la o situație alarmantă din punct de vedere a siguranței în funcționarea SACET. Pierderile tehnologice înregistrate au crescut, astfel pentru anul 2021 pierderile de căldură totale aferente anului fiind de 42.13%.
- **Fluxurile financiare privind finanțarea investițiilor:**
- Având în vedere că operatorul CET HIDROCARBURI SA se afla cu pierderi nu are nici o posibilitate de a atrage finanțare și de a realiza investițiile necesare pentru creșterea performanței sistemului centralizat de termoficare din fonduri europene sau naționale. Singura care poate face investiții în SACET, cu sau fără atragerea unor finanțări din fonduri europene sau naționale, este Primăria Municipiului Arad, ceea ce constituie o povară mare pentru bugetul local.

- Plata **redevenței** către autoritățile locale.
- Orice contract de delegare a gestiunii presupune stabilirea prin contract a unei redevențe (taxa de concesiune) care trebuie să fie plătită de operator către autoritatea deleganta.
- În Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, Articolul 29, aliniatul (11), litera m) se menționează: „La stabilirea nivelului redevenței, autoritatea publică locală va lua în considerare valoarea calculată similar amortizării pentru mijloacele fixe aflate în proprietate publică și puse la dispoziție operatorului odată cu încredințarea serviciului/ activității de utilități publice și gradul de suportabilitate al populației. Nivelul redevenței se stabilește în mod transparent și nediscriminatoriu pentru toți potențialii operatori de servicii de utilități publice, utilizându-se aceeași metodologie de calcul.”

Analiza SWOT Opțiunea 3

Figura 9. SWOT Opțiunea 3

Opțiunea 4 Contract de concesiune cf. Legii 100/2016

În conformitate cu prevederile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 51/2006, gestiunea delegată este modalitatea de gestiune în care autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale ori, după caz, asociațiile de dezvoltare intercomunitară având ca scop serviciile de utilități publice, în numele și pe seama unităților administrativ-teritoriale membre, atribuie unuia sau mai multor operatori toate ori numai o parte din competențele și responsabilitățile proprii privind furnizarea/prestarea serviciilor de utilități publice, pe baza unui contract, denumit în continuare contract de delegare a gestiunii. Gestiunea delegată a serviciilor de utilități publice implică punerea la dispoziția operatorilor a sistemelor de utilități publice aferente serviciilor delegate, precum și dreptul și obligația acestora de a administra și de a exploata aceste sisteme.

Gestiunea delegată se realizează prin intermediul unor operatori de drept privat, care își desfășoară activitatea în baza unui contract de delegare a gestiunii serviciilor de utilități publice și care pot fi:

- a) societăți reglementate de Legea nr. 31/1990, cu capital social privat; sau
- b) societăți reglementate de Legea nr. 31/1990, cu capital social mixt.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2016, contractul de concesiune de servicii reprezintă *contractul cu titlu oneros, asimilat potrivit legii actului administrativ, încheiat în scris, prin care una sau mai multe entități contractante încredințează prestarea și gestionarea de servicii, altele decât executarea de lucrări [definită mai sus], unuia sau mai multor operatori economici, în care contraprestația pentru servicii este reprezentată fie exclusiv de dreptul de a exploata serviciile care fac obiectul contractului, fie de acest drept însoțit de o plată.*

În sensul legii, atribuirea unui contract de concesiune de lucrări sau de servicii implică întotdeauna transferul către concesionar a unei părți semnificative a riscului de operare de natura economică, în legătură cu exploatarea lucrărilor și/sau a serviciilor respective. Legea nr. 100/2016 definește riscul de operare ca fiind riscul care îndeplinește, în mod cumulativ, următoarele condiții:

- a) este generat de evenimente care nu se afla sub controlul părților la contractul de concesiune;
- b) implică expunerea la fluctuațiile pieței;
- c) ca efect al asumării riscului de operare, concesionarului nu i se garantează, în condiții normale de exploatare, recuperarea costurilor investițiilor efectuate și a costurilor în legătură cu exploatarea lucrărilor sau a serviciilor.

Descriere generală – Schema

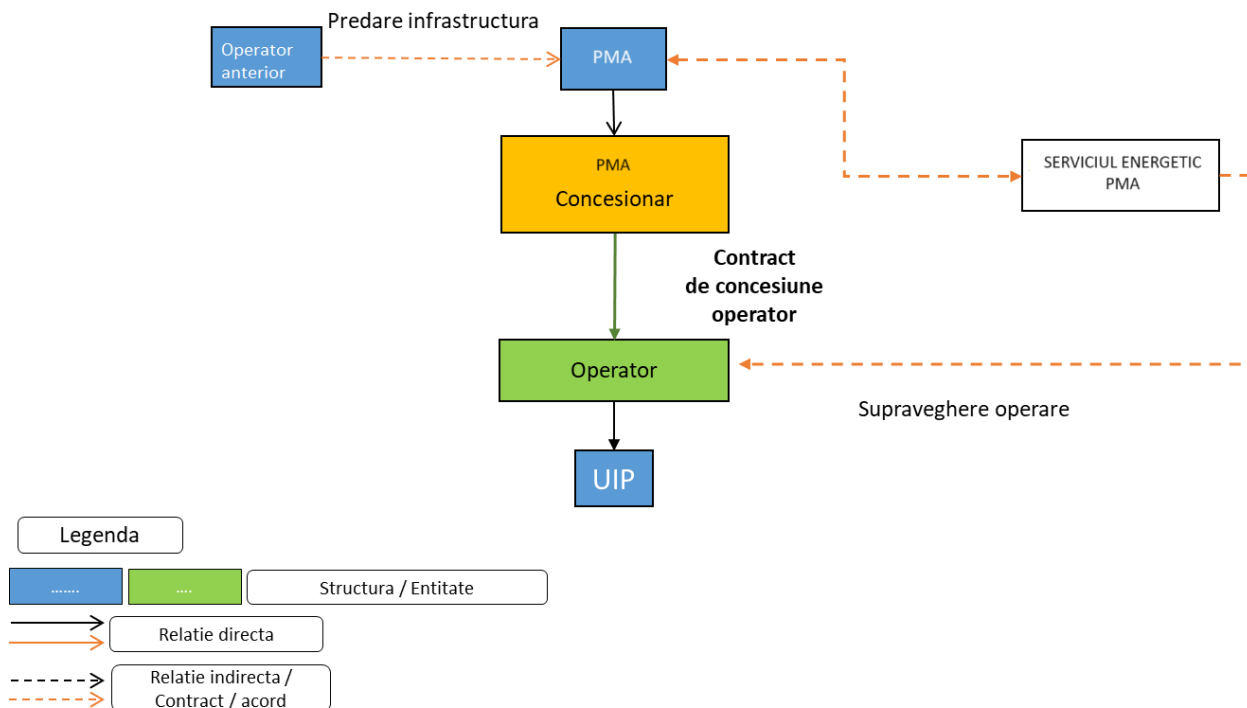

Figura 10. Opțiunea 4 – Descriere generala

Participanții în cadrul acestei scheme sunt:

- PMA în baza unei proceduri de licitație cf. Legii 100/2016 privind concesiunea va semna un Contract de delegare al serviciilor publice – CDSP cu un Operator privat.
- PMA care va controla și aviza activitatea operatorului conform cerințelor stipulate în CDSP.
- UIP în subordinea Operatorului privat care va avea obligația realizării investițiilor.

Descriere relații juridice și procedurale

Opțiunea 4

1. CL aproba Studiul de oportunitate, precum și modalitatea de gestiune a serviciului prin concesiune.
- 2 Consiliul Local al Municipiului Arad va avea **calitatea de autoritate contractanta**. Este pregătită documentația de atribuire.
3. Consiliul Local al Municipiului Arad desemnează o comisie de coordonare și supervizare a procedurii de atribuire și derulează procedura de atribuire printr-una din modalitățile prevăzute de Legea nr. 100/2016, conform strategiei și a documentației de atribuire aprobate (de regula, licitație publică, cu sau fără etapa de negociere sau dialog competitiv. Se poate verifica aplicabilitatea prevederilor art. 64 sau 65 din Legea 100/2016).
4. Consiliul Local al Municipiului Arad atribuie contractul câștigătorului desemnat al procedurii și, ulterior, semnează contractul de delegare a gestiunii cu acesta. Prin contractul de delegare vor fi prevăzute investițiile necesare în sistem în sarcina concesionarului.
5. Supravegherea derulării serviciului public acestora se va realiza de către PMA.

Descriere flux financiar

Fluxurile financiare pentru aceasta opțiune sunt prezentate în următoarea figura:

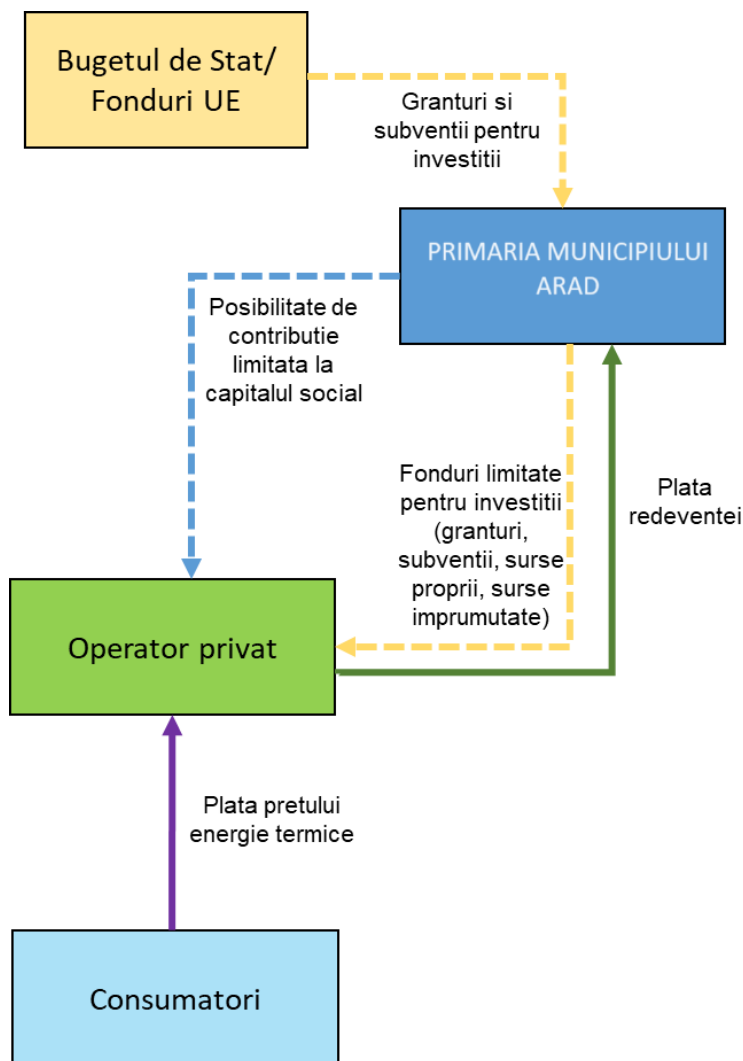

Figura 11. Opțiunea 4 – Fluxuri financiare

Principalele fluxuri financiare sunt următoarele:

- **Participare limitată la capitalul social al operatorului privat.** Există posibilitatea ca autoritățile locale să participe cu o contribuție minimă la capitalul social al viitorului operator privat. Această participare însă nu va însemna un efort financiar major pentru autoritățile locale.
- **Fluxurile financiare privind finanțarea investițiilor:**
 - Responsabilitatea principală a realizării de investiții va fi a viitorului operator privat prin finanțare proprie. Acesta își va recupera investițiile din prețurile/tarifele energiei termice, prin intermediul amortizării.
 - O responsabilitate limitată a realizării investițiilor va rămâne la autoritatea locală care va putea să acceseze finanțări din diferite surse (ex. fonduri UE, buget de stat, bugete locale, împrumuturi, etc.),

să implementeze investiții cu sprijinul tehnic al operatorului și apoi să transfere aceste active în exploatare către acesta.

- Plata **redevenței (taxei de concesiune)** către autoritățile locale.
- Orice contract de delegare a gestiunii presupune stabilirea prin contract a unei redevențe (taxa de concesiune) care trebuie să fie plătită de operator către autoritatea deleganta.
- În Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, Articolul 29, alineatul (10), litera m se menționează: *„La stabilirea nivelului redevenței, autoritatea publică locală va lua în considerare valoarea calculată similar amortizării pentru mijloacele fixe aflate în proprietate publică și puse la dispoziție operatorului odată cu încredințarea serviciului/ activității de utilități publice și gradul de suportabilitate al populației. Nivelul redevenței se stabilește în mod transparent și nediscriminatoriu pentru toți potențialii operatori de servicii de utilități publice, utilizându-se aceeași metodologie de calcul.”*
- În momentul în care serviciul va fi delegat către noul operator, este recomandat ca nivelul redevenței să fie legat de echivalentul amortizării patrimoniului public, dar să nu fie mai mic în viitor decât nivelul care să asigure rambursarea împrumuturilor de finanțare/cofinanțare contractate de către autoritățile locale pentru finanțarea investițiilor, în felul acesta asigurându-se împărțirea costului de finanțare cu consumatorii prin tarif. De asemenea, nivelul redevenței va trebui să țină cont și de volumul de investiții care va fi făcut de către operatorul privat (ex. dacă acesta va face investiții majore, din criterii de suportabilitate, nivelul redevenței ar putea fi stabilit la un nivel mai redus).

Analiza SWOT Opțiunea 4

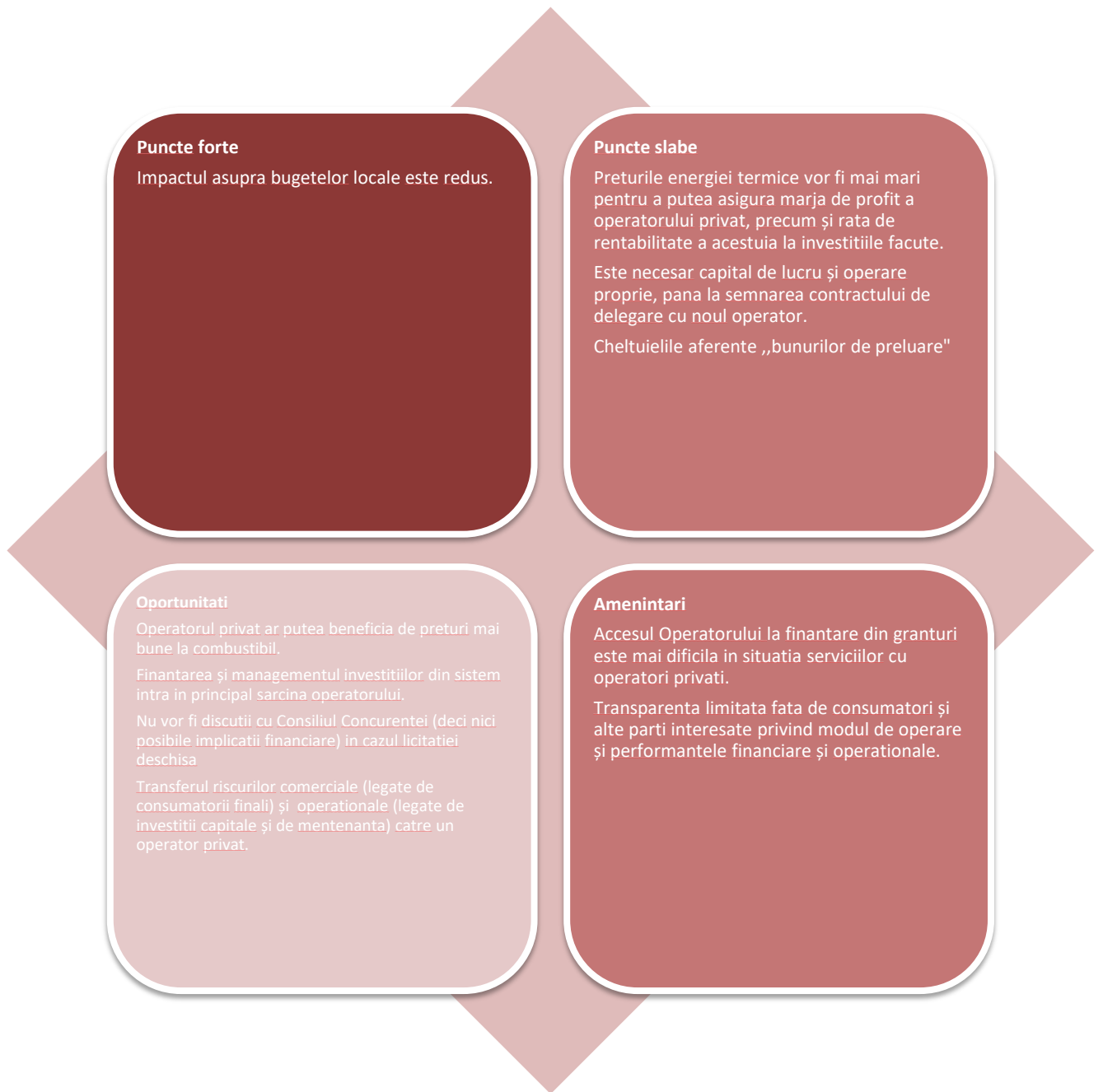

Figura 12. SWOT Opțiunea 4

Opțiunea 5 Societate reglementata de Legea nr. 31/1990 (Operatorul actual- SC. CET Hidrocarburi Arad SA) pentru producerea energiei termice si Serviciu public de interes local – pentru transportul, distribuia si furnizarea energiei termice

Descriere generală - Schema

Așa cum am precizat mai sus, gestiunea directa reprezintă modalitatea de gestiune în care autoritățile deliberative și executive, în numele unităților administrativ-teritoriale pe care le reprezintă, își asuma și exercita nemijlocit toate competențele și responsabilitățile ce le revin potrivit legii cu privire la furnizarea/prestarea serviciilor de utilități publice, respectiv la administrarea, funcționarea și exploatarea sistemelor de utilități publice aferente acestora.

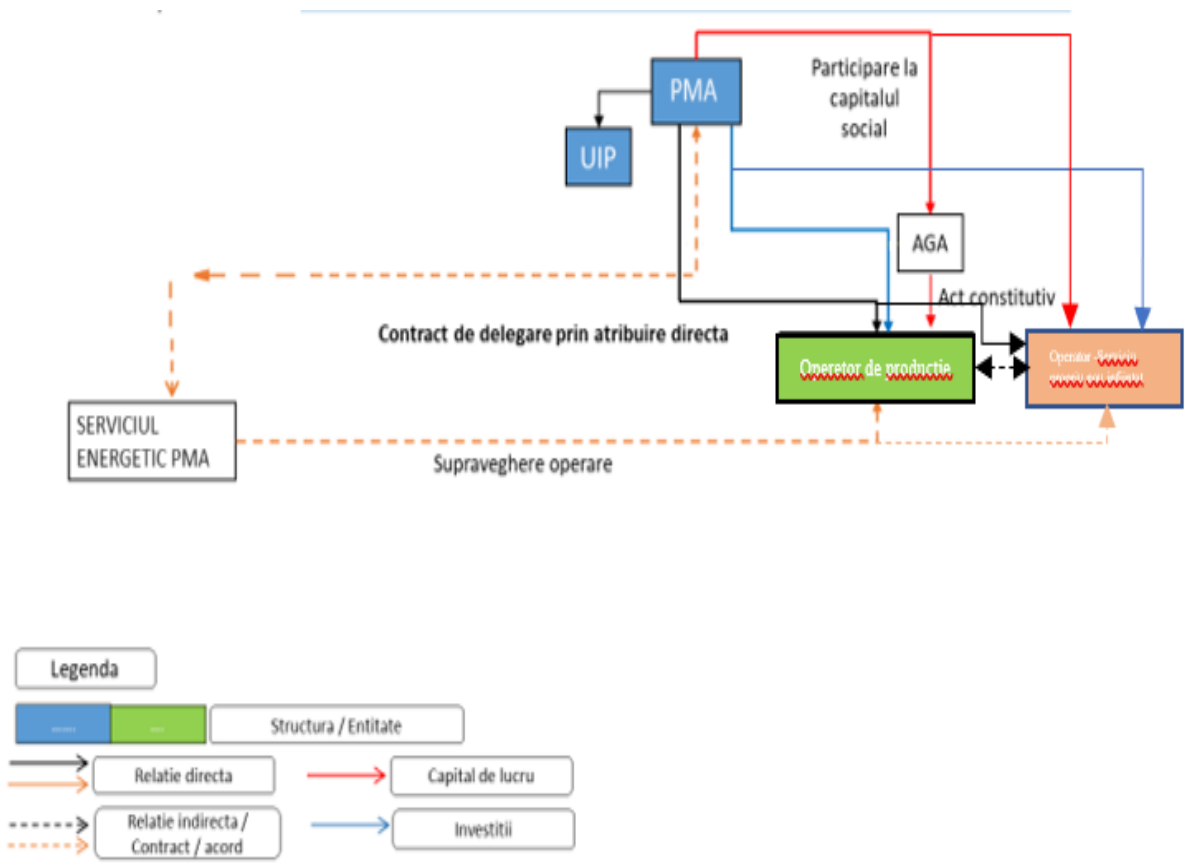

Figura 13. Opțiunea 5 - Descriere generală

Participanții în cadrul acestei scheme sunt:

- Pentru serviciul de producere a energiei termice: Contractul de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu energie termică din Municipiul Arad nr. nr. 73837/12.09.2023 încheiat cu Operator existent, CET HIDROCARBURI SA, pentru prestarea serviciului de producere a energiei termice în sistem centralizat;
- Pentru serviciul de transport, distribuție și furnizare a energiei termice: Proprietarul infrastructurii, respectiv PMA va înființa serviciu propriu de utilitate publică.

Descriere relații juridice și procedurale

În Opțiunea 5, gestiunea directă se realizează prin intermediul unei **societăți reglementate de Legea nr. 31/1990**, cu capital social integral al unităților administrativ-teritoriale, înființată de autoritatea deliberativă a UAT pentru producerea de energie termică, precum și prin intermediul unor **servicii publice de interes local**, specializate, cu personalitate juridică, înființate și organizate în subordinea consiliului local, prin hotărâri ale autorității deliberative a UAT, pentru transportul, distribuția și furnizarea energiei termice.

În aceasta situație:

1. Pentru serviciul de producere al energiei termice, serviciile își desfășoară activitatea în baza a unui contract de delegare a gestiunii serviciilor de utilități publice și se organizează și funcționează pe baza unui **regulament de organizare și funcționare** aprobat de către consiliul de administrație al acestora.

Încredințarea gestiunii directe unui operator de drept privat se poate realiza dacă următoarele condiții cumulative sunt îndeplinite atât la data atribuirii contractului de delegare a gestiunii, cât și pe toată durata acestui contract (art. 28 alin. (2¹) din Legea nr. 51/2006):

i) unitățile administrativ-teritoriale membre ale unei asociații de dezvoltare intercomunitară având ca scop serviciile de utilități publice, în calitate de acționari/asociați ai operatorului regional, prin intermediul asociației, sau, după caz, unitatea administrativ-teritorială, în calitate de acționar/asociat unic al operatorului, prin intermediul adunării generale a acționarilor și al consiliului de administrație, exercită un control direct și o influență dominantă asupra deciziilor strategice și/sau semnificative ale operatorului regional/operatorului în legătura cu serviciul furnizat/prestat, similar celui pe care îl exercită asupra structurilor proprii în cazul gestiunii directe;

ii) operatorul regional, respectiv operatorul, după caz, desfășoară exclusiv activități din sfera furnizării/prestării serviciilor de utilități publice destinate satisfacerii nevoilor de interes public general ale utilizatorilor de pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre ale asociației, respectiv a unității administrativ-teritoriale care i-a încredințat gestiunea serviciului;

iii) capitalul social al operatorului regional, respectiv al operatorului este deținut în totalitate de unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociației, respectiv de unitatea administrativ-teritorială; participarea capitalului privat la capitalul social al operatorului regional/operatorului este exclusă.

Pentru prestarea serviciului de producere a energiei termice în sistem centralizat a fost prelungit prin Actul adițional nr. 5/06.07.2023 pe o perioadă de 5 ani, Contractul de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu energie termică din Municipiul Arad nr. 73837/12.09.2023 încheiat cu, operatorul local CET HIDROCARBURI SA deținut integral de autoritatea locală.

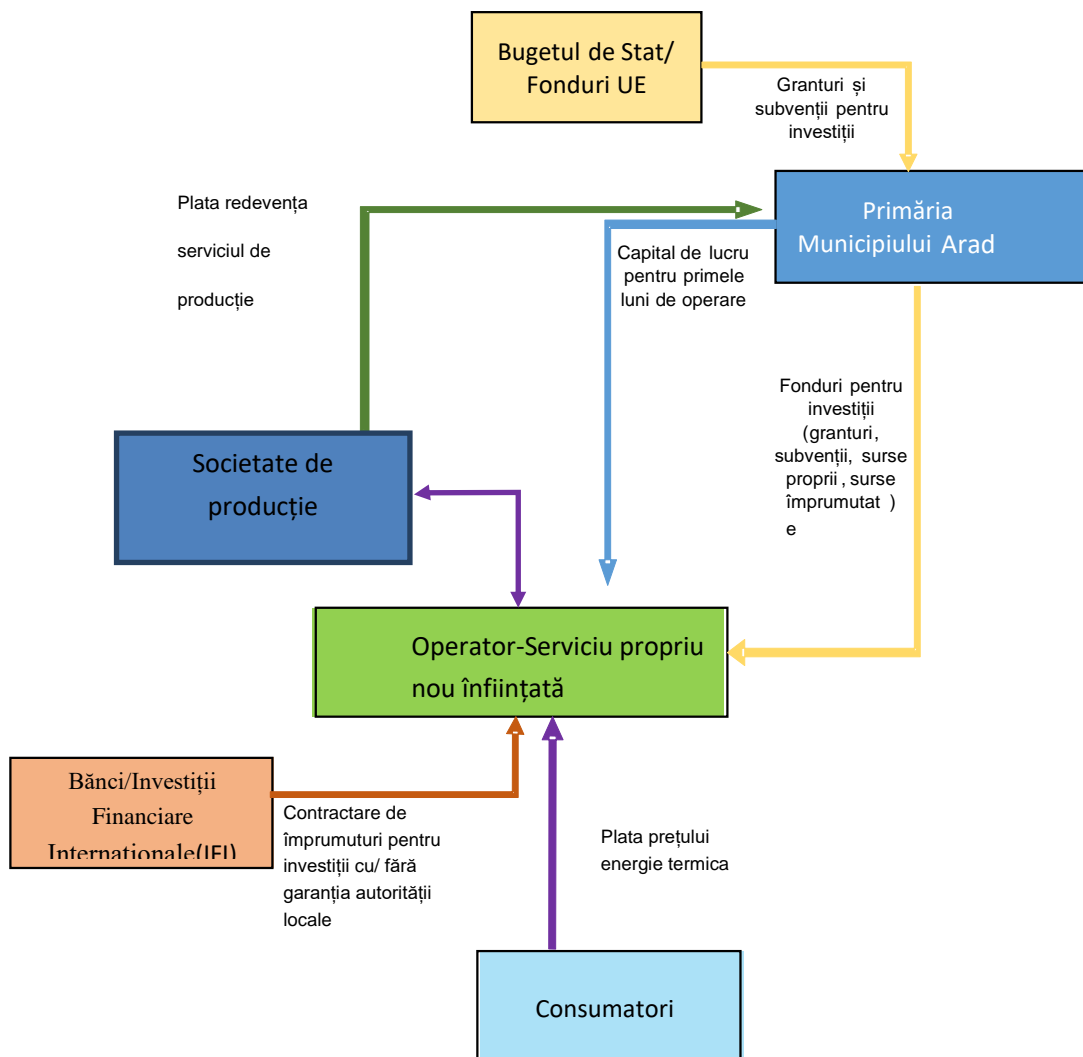
2. Pentru serviciul de transport, distribuție și furnizare energie termică, serviciile își desfășoară activitatea în baza unei **hotărâri de dare în administrare** care trebuie să conțină prevederi detaliate și complete privind atribuțiile și responsabilitățile acestora cu privire la furnizarea/prestarea serviciului și operarea sistemului de utilități publice aferent; și se organizează și funcționează pe baza unui regulament de organizare și funcționare aprobat de autoritatea deliberativă a UAT.

În vederea dării în administrare, autoritatea publică locală trebuie să parcurgă următoarele etape:

1. CL aproba Studiul de oportunitate și alege modalitatea de gestiune a serviciului, respectiv gestiune directă prin servicii publice.
2. Serviciul public de transport distribuție și furnizare a energiei termice cu personalitate juridică se înființează prin hotărârea Consiliului Local Arad în subordinea acestuia.
3. După preluarea bunurilor de retur/preluare de la Operatorul actual- SC. CET Hidrocarburi Arad SA, prin hotărâri ale CL, acestea vor fi date în administrare către serviciul public înființat.
4. Preluarea personalului necesar desfășurării în condiții eficiente a serviciului de la Operatorul actual- SC. CET Hidrocarburi Arad SA.
5. Serviciul public de transport distribuție și furnizare a energiei termice asigură, în principal, transportul acesteia până la rețeaua de distribuție, distribuția acesteia prin rețeaua de distribuție proprie, precum și furnizarea energiei termice către consumatorii finali.
6. CL va aproba regulamentul de organizare și funcționare a serviciului public.

Descriere flux financiar

Fluxurile financiare pentru aceasta opțiune sunt prezentate în următoarea figura:

Figura

14. Opțiunea 5 – Fluxuri financiare

Principalele fluxuri financiare sunt următoarele:

Pentru serviciul de producere a energiei termice:

- **Asigurarea capitalului de lucru** reglementat prin contractul existent, cu respectarea prevederilor legale relevante in materia ajutorului de stat.
- **Fluxurile financiare privind finanțarea investițiilor:**
 - Având in vedere ca operatorul din Arad nu are nici o posibilitate de a atrage finanțare și de a realiza investițiile necesare pentru creșterea performanței sistemului centralizat de termoficare din fonduri europene sau naționale. Singura care poate face investiții în SACET, cu sau fără atragerea unor finanțări din fonduri europene sau naționale, este Primăria Municipiului Arad, ceea ce constituie o povară mare pentru bugetul local.

- Plata **redevenței** către autoritățile locale.
- Orice contract de delegare a gestiunii presupune stabilirea prin contract a unei redevențe (taxa de concesiune) care trebuie să fie plătită de operator către autoritatea deleganta.
- În Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, Articolul 29, alineatul (11), litera m) se menționează: „La stabilirea nivelului redevenței, autoritatea publică locală va lua în considerare valoarea calculată similar amortizării pentru mijloacele fixe aflate în proprietate publică și puse la dispoziție operatorului odată cu încredințarea serviciului/ activității de utilități publice și gradul de suportabilitate al populației. Nivelul redevenței se stabilește în mod transparent și nediscriminatoriu pentru toți potențialii operatori de servicii de utilități publice, utilizându-se aceeași metodologie de calcul.”

2. Pentru serviciul de transport, distribuție și furnizare energie termică

- **Asigurarea capitalului de lucru** pentru primele luni de operare. Ținând cont ca exploatarea serviciului de transport, distribuție și furnizare energie termică va fi preluată de un operator nou creat va fi nevoie de o injecție de capital de lucru pentru a asigura operarea în primele luni care să permită:
 - Acoperirea costurilor normale de operare (salarii și costuri aferente, combustibil, energie, etc.) pentru 3-4 luni până procesul de facturare-colectare va intra în ritmul normal.
 - Acoperirea costurilor cu întreținerea planificată pe perioada de vară ținând cont ca preluarea operării se va face înainte de începerea sezonului de iarnă. Pentru a dimensiona aceasta sumă va trebui să fie obținut planul de întreținere și reparații de la operatorul actual;
- **Fluxurile financiare privind finanțarea investițiilor:** Responsabilitatea realizării investițiilor va rămâne exclusiv la autoritatea locală care va trebui să acceseze finanțări din diferite surse (ex. fonduri UE, buget de stat, bugete locale, împrumuturi, etc.), să implementeze investiții cu sprijinul tehnic al operatorului (SP) și apoi să transfere aceste active în exploatare către operator.

Analiza SWOT Opțiunea 5

Figura 15. SWOT Opțiunea 5

b. Analiza multicriteriala

Opțiunile propuse înregistrează diferențe semnificative din punct de vedere al complexității juridice și instituționale și al timpului necesar pentru implementare.

De asemenea, performanțele financiare și operaționale ale diferitelor forme de organizare pot varia de la o opțiune la alta în funcție de capacitatea managerială, de modalitatea de finanțare a investițiilor, de capacitatea și procedurile operaționale și de politica de tarifare.

Capacitatea operatorului de a pregăti și implementa proiecte de investiții, date fiind nevoile descrise în Strategia locală sunt un criteriu important în alegerea opțiunii care va fi implementată.

Indicele de suportabilitate reprezintă procentul mediu din venitul unei gospodării (familii) plătit pentru factura aferentă unui serviciu de utilitate publică. Indicele de suportabilitate reprezintă un instrument folosit de factorii de decizie din toate serviciile municipale (apă și apă uzată, salubritate, încălzire în sistem centralizat etc.) pentru a analiza capacitatea de plată a consumatorilor și de a gândi pe baza lui strategiile viitoare de tarificare.

Ținând cont de nivelul considerat suportabil, se poate concluziona că o parte din finanțarea investițiilor viitoare poate fi asigurată și prin ajustarea viitoare a tarifelor. Acest lucru poate fi realizat prin creșterea valorii redevenței care va fi inclusă în tarif și care poate fi „legată” fie de echivalentul amortizării investițiilor, fie de nivelul serviciului datoriei aferent posibilelor credite de finanțare/cofinanțare a investițiilor.

O altă sursă potențială de finanțare a investițiilor o poate reprezenta contractarea de credite, fie de la bănci comerciale, fie de la instituții financiare internaționale (BERD, BEI). Din analiza privind serviciul datoriei, chiar dacă s-ar alege opțiunea ca toate investițiile viitoare necesare să fie finanțate prin credite, ajustările de tarife nu sunt suficiente pentru a asigura rambursarea integrală a serviciului datoriei. Ținând cont de aceasta concluzie, sunt posibile două scenarii:

- O parte din serviciul datoriei este finanțat de la bugetul local în limita resurselor financiare disponibile, iar restul sunt transferate consumatorilor prin tarife;
- O parte din valoarea investițiilor este finanțată prin granturi și subvenții și se vor contracta credite doar pentru cofinanțarea investițiilor.

Ținând cont de analiza prezentată în acest capitol se poate concluziona ca transferarea unei părți din efortul investițional către consumatori (ex. prin intermediul redevenței) respectând principiile europene „poluatorul plătește” și „acoperirea totală a costurilor” este necesară pentru a asigura o dezvoltare durabilă.

Pe baza analizei SWOT pentru fiecare opțiune prezentată anterior în cadrul căreia au fost identificate punctele forte, punctele slabe, oportunitățile și amenințările pentru fiecare opțiune, au fost identificate următoarele variabile critice pentru a fi considerate în analiza multicriterială:

- Complexitatea juridică și operațională
- Complexitatea organizațională
- Timpul necesar de pregătire și implementare
- Nivelul de salarizare și capacitatea atragerii și retenției personalului
- Prețul combustibilului / CO2
- Nivelul prețului energiei termice
- Asigurarea capitalului de lucru (capital social)
- Eficiența financiară a operatorului.
- Impactul finanțării investițiilor asupra bugetelor locale.
- Nivelul investițiilor asigurate de operator.
- Accesul la finanțare prin fonduri UE și de la bugetul de stat.
- Implementarea proiectelor de investiții.

Sistemul de punctaj considerat este următorul :

Performanta/Impact pozitiv	Număr puncte
Redusa	1
Medie	2
Ridicata	3

Tabel 1. Punctaje pentru analiza multicriterială

Rezultatele analizei multicriteriale sunt prezentate în următorul tabel:

	ANALIZA MULTICRITERIALA	Opțiunea 1 – Serviciu public de interes local	Opțiunea 2 – Societate reglementata de Legea 31/1990	Opțiunea 3 – Societate reglementata de Legea 31/1990- Operator actual	Opțiunea 4 - Contract de concesiune	Opțiunea 5 - Societate reglementata de Legea nr. 31/1990 (Operatorul actual) și Serviciu public de interes local
1	Complexitatea juridică și operațională	2	2	3	2	2
2	Complexitatea organizațională	2	2	1	2	2
3	Timpul necesar de pregătire și implementare	1	1	3	1	2
4	Nivelul de salarizare și capacitatea atragerii și retenției personalului	2	2	1	2	2
5	Prețul combustibilului și al CO2	2	2	1	3	3
6	Nivelul prețului energiei termice din prisma consumatorului final	3	2	1	1	2
7	Asigurarea capitalului de lucru (capital social)	2	2	1	3	2
8	Eficiența financiară a operatorului	2	3	1	3	2
9	Impactul finanțării investițiilor asupra bugetelor locale	2	2	1	3	2
10	Nivelul investițiilor asigurate de operator	2	2	1	3	2
11	Accesul la finanțare prin fonduri UE și de la bugetul de stat	3	3	1	1	3
12	Implementarea proiectelor de investiții	3	3	2	3	3
	TOTAL	26	26	17	27	27
	Punctaj maxim	36	36	36	36	36

Tabel 2. Rezultatele analizei multicriteriale

- Din analiza multicriterială nu se detașează o variantă optimă.

15. Analiza de risc pentru stabilirea soluției optime de gestiune a serviciului de alimentare cu energie termică în Municipiul Arad

Deoarece analiza multicriterială a dus la rezultate foarte apropiate s-a considerat că este nevoie un al doilea palier de analiza al opțiunilor luând în considerare riscul în baza costului și/sau pierderii bunăstării sociale generate de fiecare opțiune.

a. Prezentarea riscurilor

Ca urmare a analizei SWOT și a analizei multicriteriale au fost identificate următoarele categorii și subcategorii de riscuri:

- Risc de achiziție al operatorului;
- Lipsa existenței ofertanților;
- Prolungirea procedurii în timp;
- Discuții/probleme de ajutor de stat în relația cu Consiliul Concurenței;
- Risc de cerere;
- Cerere mai scăzută decât a fost previzionat ca urmare a debransărilor de la sistemul centralizat;
- Risc de investiție;
- Risc de proiectare;
- Riscuri administrative și de achiziție;
- Riscul de construcție - Costuri mai mari decât estimările inițiale;
- Riscul de construcție - Întârziere a construcției;
- Riscul de construcție - Probleme cu contractorii;
- Riscul de finanțare al investiției;
- Impact semnificativ pe bugetul local;
- Dificultăți și întârzieri în accesarea de granturi și subvenții pentru investiții;
- Depășirea limitelor de suportabilitate din cauza finanțării investițiilor prin tarife;
- Riscul de operare;
- Riscul de a nu avea o „întreprindere bine gestionată” (management neperformant);
- Capacitate redusă de operare;
- Lipsă personal specializat;
- Incapacitatea de a asigura combustibil la timp, în cantități suficiente și la prețuri competitive;
- Risc financiar;
- Limitarea aplicării de tarife sustenabile pe termen mediu și lung;
- Înregistrarea de pierdere financiară din cauza imposibilității/ limitării ajustării contractului de delegare;
- Risc social;
- Opoziție publică față de soluția de operare;
- Revolta socială din cauza întreruperii temporare a furnizării serviciului;
- Opoziție publică față de nivelul de tarify.

b. Analiza de risc

O analiza calitativa de risc a fost efectuata pentru a stabili soluția optima de operare a serviciului. Fiecărui efect îi este atribuit un impact de la 1 (niciun efect) la 5 (catastrofic), în baza costului și/sau pierderii bunăstării sociale generate de soluția aleasa. Aceste numere permit o clasificare a riscurilor, asociata cu probabilitatea lor de apariție.

Clasificare	Semnificație
1	Impact negativ redus asupra bunăstării sociale
2	Impact mediu spre redus asupra bunăstării sociale generata de soluția de operare, afectând negativ foarte puțin sustenabilitatea pe termen lung
3	Moderat: reducere a bunăstării sociale generata de soluția de operare, în mare parte de natura financiara, chiar și pe termen mediu-lung.
4	Critic: Reducere semnificativa a bunăstării sociale generata de soluția de operare; apariția riscului determina o pierdere a funcției (funcțiilor) primare.
5	Catastrofal: Eșecul soluției de operare poate duce la pierderi grave sau totale ale funcțiilor soluției de operare. Principalele efecte pe termen mediu-lung ale soluției de operare nu se materializează.

Tabel 3. Clasificarea riscului în funcție de impact

Rezultatele analizei de risc sunt prezentate în următorul tabel:

	ANALIZA MULTICRITERIALA	Opțiunea 1 – Serviciu public de interes local	Opțiunea 2 – Societate reglementata de Legea 31/1990	Opțiunea 3 – Societate reglementata de Legea 31/1990- Operator actual	Opțiunea 4 - Contract de concesiune	Opțiunea 5 - Societate reglementata de Legea nr. 31/1990 (Operatorul actual) si Serviciu public de interes local
1	Risc de achiziție al operatorului	2,67	3,00	2,33	3,67	2,33
1.1	Lipsa existentei ofertanților	1,00	1,00	1,00	5,00	1,00
1.2	Prelungirea procedurii în timp	4,00	5,00	1,00	5,00	3,00
1.3	Discuții/probleme de ajutor de stat în relația cu Consiliul Concurenței	3,00	3,00	5,00	1,00	3,00

2	Risc de cerere	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
2.1	Cerere mai scăzută decât a fost previzionat ca urmare a debransării r de la sistemul centralizat.	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
3	Risc de investiție	4,20	4,20	3,60	1,60	3,00
3.1	Risc de proiectare	4,00	4,00	2,00	1,00	3,00
3.2	Riscuri administrative și de achiziție	5,00	5,00	4,00	1,00	3,00
3.3	Riscul de construcție - Costuri mai mari decât estimările inițiale	4,00	4,00	4,00	2,00	3,00
3.4	Riscul de construcție - Întârziere a construcției	4,00	4,00	3,00	2,00	3,00
3.5	Riscul de construcție - Probleme cu contractorii	4,00	4,00	5,00	2,00	3,00
4	Riscul de finanțare al investiției	3,00	2,67	4,67	3,33	3,00
4.1	Impact semnificativ pe bugetul local	4,00	3,00	5,00	1,00	4,00
4.2	Dificultăți și întârzieri în accesarea de granturi și subvenții pentru investiții	2,00	2,00	4,00	4,00	2,00

4.3	Depășirea limitelor de suportabilitate din cauza finanțării investițiilor prin tarife	3,00	3,00	5,00	5,00	3,00
5	Riscul de operare	3,50	3,00	4,00	1,75	3,25
5.1	Riscul de a nu avea o „întreprindere bine gestionată” (management neperformant)	3,00	2,00	4,00	1,00	3,00
5.2	Capacitate redusă de operare	4,00	4,00	4,00	1,00	4,00
5.3	Lipsa personal specializat	5,00	4,00	4,00	4,00	4,00
5.4	Incapacitatea de a asigura combustibil la timp, în cantități suficiente și la preturi competitive	2,00	2,00	4,00	1,00	2,00
6	Risc financiar	1,50	4,50	4,50	4,50	2,00
6.1	Limitarea aplicării de tarife sustenabile pe termen mediu și lung	2,00	5,00	5,00	5,00	2,00
6.2	Înregistrarea de pierdere financiară din cauza imposibilității/ limitării	1,00	4,00	4,00	4,00	2,00

	ajustării contractului de delegare					
7	Risc social	1,67	2,00	3,67	3,67	2,33
7.1	Opoziție publică fata de soluția de operare	1,00	2,00	4,00	4,00	2,00
7.2	Revolta sociala din cauza întreruperii temporare a furnizării serviciului	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
7.3	Opoziție publică fata de nivelul de tarifare	1,00	1,00	4,00	4,00	2,00
	TOTAL	19,54	22,37	25,77	21,52	18,91
	Risc minim	7	7	7	7	7
	Risc maxim	35	35	35	35	35

Tabel 4. Rezultatele analizei de risc

Pe baza analizei de risc se poate concluziona ca riscul cel mai redus este asigurat de Opțiunea 5 - Societate reglementata de Legea nr. 31/1990 (Operatorul actual) si Serviciu public de interes local, urmată relativ aproape de Opțiunea 1 – Serviciu public de interes local.

16. Identificarea soluției optime de gestiune și justificarea alegerii procedurii de atribuire

Din analiza celor două modalități de gestiune, raportat la particularitatea sistemului de alimentare cu energie termică a municipiului Arad, rezultă ca ambele prezintă o serie de avantaje și dezavantaje, prezentate mai jos:

1) În cazul gestiunii directe:

Avantaje:

- menținerea/continuarea corelării programelor de dezvoltare la nivel local;
- asigurarea continuității serviciului de alimentare cu energie termică în municipiul Arad;

- existența bazei materiale și a personalului specializat necesar desfășurării serviciului, existența unui grad avansat de cunoaștere a situației din teren și al punctelor critice pentru fluxul operațional la nivelul personalului implicat în realizarea serviciului de alimentare cu energie termică;
- menținerea profitului generat de prestarea serviciului la nivel local și reinvestirea în sistemul de alimentare cu energie termică;
- administrarea eficientă a patrimoniului public sub controlul și decizia directă a autorității locale, precum și o planificare realistă a investițiilor necesare menținerii și dezvoltării serviciului de alimentare cu energie termică;
- oportunități privind realizarea de investiții prin atragerea unor surse externe de finanțare;
- prin contractele de mandat pot fi impuse criterii de performanță, atât membrilor Consiliului de administrație, cât și conducerii executive, existând astfel premisele necesare asigurării unui management performant;
- evitarea potențialelor blocaje ale activităților ca urmare a finalizării cu întârziere a procedurilor de atribuire.

Dezavantaje:

- Asigurarea surselor necesare finanțării serviciului, accesul Operatorului la finanțare din granturi și împrumuturi este dificil.
- Autoritatea locală își asuma toate riscurile aferente prestării serviciului.

2. În cazul gestiunii delegate:

Avantaje:

- Transferul majorității riscurilor către Operatorul serviciului;
- Suplimentarea veniturilor de la bugetul local prin încasarea unei redevențe;

Dezavantaje:

- Control mai redus asupra prestării serviciului de alimentare cu energie termică decât în cazul gestiunii directe;
- Dificultăți în ceea ce privește asigurarea resurselor financiare necesare suplimentării investițiilor pe parcursul derulării contractului în cazul necesității conformării cu noi cerințe legislative în domeniul protecției mediului;
- Potențiale dificultăți în ceea ce privește implementarea măsurilor prevăzute în documentele de planificare strategică dezvoltate la nivel local;
- O posibilă majorare a prețului la energie pe de o parte pentru considerentul ca operatorul va solicita acoperirea costurilor cu redevența, pe de altă parte cu o cotă de profit percepută de operator;
- Posibile dezavantajări ale unor consumatori, aflați în zone în care furnizarea nu mai este fezabilă economic pentru operator;
- O posibilă cerință de suplimentare a aparatului autorității locale cu specialiști în analiza, verificarea/controlul politicilor și activităților operatorului;
- Posibile întârzieri prin organizarea procedurilor de achiziție/concesionare și identificare – alegere a operatorului.

În prezent, Contractul de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu energie termică din Municipiul Arad nr. 73837/12.09.2023, cu o durată de 5 ani, pentru prestarea serviciului de

producere a energiei termice în sistem centralizat și până în data de 30.06.2026 pentru prestarea serviciului de transport, distribuție și furnizare a energiei termice în sistem centralizat.

Municipiul Arad dorește să mențină și să dezvolte Serviciul public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat întrucât acesta poate asigura energie termică pentru sectorul rezidențial/non rezidențial în condiții de siguranță, eficiență energetică și performanță economică ridicată, având totodată un impact pozitiv asupra protecției și conservării mediului ambiant prin controlul strict al emisiilor poluante.

Potrivit datelor din fișele de fundamentare a prețurilor locale la energia termică produsă centralizat luate în calcul la aprobarea prețurilor/tarifelor locale rezultă că activitatea de producere energie termică este sustenabilă financiar, iar activitățile de transport și distribuție sunt generatoare de pierderi financiare.

În urma realizării investițiilor propuse/demarate, Primăria Municipiului Arad intenționează să transmită în delegare Companiei Locale de Termoficare CET HIDROCARBURI SA capacități noi de producție, inclusiv unități de cogenerare de înaltă eficiență (operatorul având oportunitatea de a tranzacționa o cantitate mai mare de energie electrică rezultată în urma cogenerării), care vor conduce la creșterea veniturilor și implicit a profitului Companiei, acest lucru creând premisele achitării obligațiilor către creditori.

Obiectivul principal al Primăriei Municipiului Arad este crearea condițiilor favorabile unei companii viabile, SC. CET Hidrocarburi Arad SA CET HIDROCARBURI SA își va redresa astfel situația economico-financiară fapt ce va conduce la achitarea obligațiilor către creditori.

După data de 30.06.2026, opțiunea separării activității de producție a agentului termic de activitatea de transport, distribuție și furnizare, prin înființarea unui serviciu public de interes local, specializat, cu personalitate juridică, înființat și organizat în subordinea consiliului local pentru prestarea serviciului de transport, distribuție și furnizare a energiei termice în sistem centralizat, permite accesarea fondurilor externe nerambursabile pentru re tehnologizarea sistemului de transport, distribuție și furnizare a energiei termice în sistem centralizat. Totodată aceasta opțiune nu este condiționată de plafonul impus de schema privind ajutorul de stat, permițând funcționarea în continuare a SACET.

Prin prisma avantajelor/dezavantajelor opțiunilor analizate, rezultă că pentru următoarea perioadă este oportună realizarea serviciului public de alimentare cu energie termică prin modalitatea gestiunii directe, astfel:

- prin intermediul operatorului aflat în subordinea autorității publice SC. CET Hidrocarburi Arad SA CET HIDROCARBURI SA pentru *prestarea serviciului de producere a energiei termice în sistem centralizat* - respectiv pentru o perioadă scurtă, până la data de

30.06.2026 (în baza Contractului de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu energie termică în Municipiul Arad nr. 73837/12.09.2023 încheiat cu SC. CET HIDROCARBURI SA cu o durată de 5 ani pentru prestarea asigurarea energiei termice, energiei termice în cogenerare și pentru prestarea serviciului de transport, distribuție și furnizare a energiei termice în sistem centralizat. Contractul urmând a fi modificat odată cu preluarea de către Serviciu public a activității *prestarea serviciului de transport, distribuție și furnizare a energiei termice în sistem centralizat*

- prin intermediul unui serviciu public de interes local, specializat, cu personalitate juridică, înființat și organizat în subordinea consiliului local pentru *prestarea serviciului de transport, distribuție și furnizare a energiei termice în sistem centralizat* - începând din data de 30.06.2026.

Avantajele prezentate în acest interval de timp în favoarea acestei modalități de gestiune conferă autorității publice o siguranță în continuitatea serviciului de alimentare cu energie termică la nivelul municipiului Arad și controlul în asigurarea acestui serviciu.

Serviciul de alimentare cu energie termică în sistem centralizat intra în sfera serviciilor de interes economic general, acestea din urmă fiind activități economice care generează rezultate spre folosul public general pe care piața nu le-ar furniza (sau le-ar furniza în alte condiții în ceea ce privește calitatea, siguranța, accesibilitatea, tratamentul egal sau accesul universal) fără intervenție publică.

Astfel, obligația de serviciu public trebuie impusă furnizorului prin atribuirea unei sarcini și pe baza unui criteriu de interes general menit să asigure că serviciul este furnizat în condiții care îi permit să își îndeplinească misiunea, iar aceste premise pot fi asigurate în condiții optime dacă operatorul se află în controlul autorității publice – garant al asigurării serviciilor de interes economic general.

Așa cum reiese din cele doua analize, multicriteriala și de risc, Opțiunea preferata este **Opțiunea 5 - Societate reglementata de Legea nr. 31/1990 (Operatorul actual) si Serviciu public de interes local.**

Direcția Tehnică
Gurban Sorin

Serviciu Investiții, Energetic
Bogoșel Sorin Daniel